

Straatnamenindex Bonboeken

De bonboeken vormen een onmisbaar hulpmiddel bij het uitzoeken van de geschiedenis van een pand in de Leidse binnenstad. Dit betekent dat daarin vaak onderzoek verricht werd en wordt, zeker nu er een integrale indicering van alle bonboeken op de website (onder zoeken op Personen) is en de boeken zelf op scan op de website te raadplegen zijn. Een probleem was en blijft in mindere mate nog steeds de identificatie van huizen. De bonboeken zijn ingericht volgens een looproute, die vele eeuwen door alle (semi-)overheidsinstanties gevolgd werd. Voor ervaren onderzoekers blijft het steeds vrij ingewikkeld om snel het blok huizen te vinden waar het gezochte perceel zich tussen bevindt; voor niet-ingewijden vormt het een vrijwel niet te overwinnen hindernis. Vandaar dat een simpele index gemaakt is op de straatnamen en vaak nog de blokken daarbinnen als die niet aaneengesloten zijn. Deze op dunne fiches getypte index werd in de loop der (zestiger en zeventiger) jaren aanzienlijk uitgebreid door mr. W. Downer. In zeer veel gevallen vulde hij aan tot welk folio een straat of huizenblok liep (zij het dat dit nog niet voor alle straten gedaan is) en hij voegde tal van fiches toe met verwijzingen, dubbele fiches als een straat onder meer dan één naam bekend stond, en alle hofjes in de binnenstad (zij het zonder vermelding van de folio in het betreffende bonboek). Hierdoor won het systeem sterk aan waarde. Omdat voor Leiden geen goede registratie van straatnamen en met name de namen van poortjes, hoven, slopjes e.d. bestaat, werd deze index vaak gebruikt naast het lijstje dat door ir. G.L. Driessen gegeven is (*Verdwenen Leidse straatnamen. Lijst van straten, stegen en grachten, die thans niet meer bestaan, of wier namen zijn gewijzigd*, Leiden 1951, Bibl. 3792/1 d; op de studiezaal), de *lijst van "poorten" te Leiden* van W.J. Kret ("Bewoonde en onbewoonde poorten omstreeks 1850 te Leiden", in *Leids Jaarboekje* 49 (1957) 137-144, met illustraties en twee kaarten) en het namenbestand van met name Middeleeuwse stegen in *Steech in, steeg uit. Het Leidse Stegenboek* door Herman van Hoodonk (Leiden 1981). Omdat het probleem van de raadpleging van drie bronnen naast elkaar nog steeds zal voortduren zolang er niet één alomvattend straatnamenboek verschenen is, is besloten de namen uit deze bronnen ook te verwerken in onderstaande lijst, met waar nodig een verwijzing naar het origineel als de tekst daardoor te veel zou uitdijen.

Er dienen nog enkele opmerkingen gemaakt te worden. Allereerst is door dhr. Downer zeer vaak het eind aangegeven van een straat(gedeelte), dus bijv. fol. 100-106v. Op de originele fiches was dat niet het geval, en een aantal fiches is door hem niet op deze wijze aangevuld. Als er dus slechts één folioaanduiding staat, wil dat niet zeggen dat het een straatje van slechts één pand is, maar dat het eind domweg (nog) niet aangegeven is.

Dan staan veel straatnamen onder hun huidige schrijfwijze, maar zeer vaak zijn er dubbele of driedubbele fiches gemaakt op de originele schrijfwijze of een andere in het verleden wel vaker gebruikte naam voor die straat. Soms wordt echter met verwijzingen gewerkt.

De namen van de bonnen zijn gegeven in de moderne spelling: Wanthuys is dus Wanthuis geworden, Sevenhuysen Zevenhuizen enz., en daardoor geüniformeerd.

De bonboeken tellen talloze tussengevoegde folii. Deze werden gemerkt met a, b, c, en soms zelfs aa, bb enz. Een probleem doet zich dan voor bij het aanduiden van de versokant van deze tussengevoegde bladen: het lijkt zo veel op de afkorting a.v. = als voren. Door goed op te letten dat er achter de a geen punt, maar een spatie volgt, is dit onderscheid echter toch wel te zien.

Tot slot dient hier gewaarschuwd te worden tegen een paar bindfouten, begaan bij het restaureren van de bonboeken. Het zijn er gelukkig zeer weinig, maar ze geven wel de nodige overlast. Er valt echter maar weinig aan te doen.

Voor het gemakkelijk terugvinden van de delen van de bonboeken, waarvan de geschiedenis vrij gecompliceerd is (zie R.C.J. van Maanen, Het aanleggen van de bonboeken 1642-1648, *Leids Jaarboekje* 68 (1979) 81-87) volgt hier een lijst van de bonnen met het resp. inventarisnummer uit Stadsarchief 1575-1816 (op deze website te raadplegen onder Archieven; in het zoekvenster kan ingetikt worden 0501A als aanduiding van het archief, en het nummer):

Burgstreng	6620 voorin
Gansoorde	6621 voorin
Gasthuisvierendeel	6612 achterin
Havenbon	6631
Hogemors(ch)	6629
Hogewoerd	6619
Kerkvierendeel	6620 achterin
Marendorp Rijnzijde	6621 achterin
Molens op de wallen	6634 en 6636

Nicolaasgracht	6622 en 6623
Nieuwmares	6628
Noord-Rapenburg	6616
Noord-Rijnevest	6633 en 6634
Oost-Marendorp Landzijde	6625
Oost-Nieuwland	6617
Overmare Landzijde	6627
Overmare Rijnzijde	6626
Over 't Hof	6613
Stadsvrijdom	6634
Vleeshuis	6612 voorin
Waardbon	6632
Wanthuis	6611 voorin
West-Marendorp Landzijde	6624
West-Nieuwland	6618
Wolhuis	6611 achterin
Zevenhuizen	6614
Zuid-Rapenburg	6615
Zuid-Rijnevest	6635
Zijloord	6630

Aagtenstraat, Sint -

noordzijde: Hogemors fol. 355-364v.

zuidzijde: Hogemors fol. 365-378

Op dezelfde plaats als nu lag vóór de stadsuitleg van 1611 de St. Aagtenlaan (Montagne 1e serie p. 40)

Aalmarkt

Gasthuisvierendeel fol. 315a-322v., 326v.-340v.

vroeger ook wel Rijn geheten

Aardappelmarkt: benaming van de Oude Singel bij de Oostdwarsgracht

Achtergracht (Marendorpse)

noordzijde van de Jan Vossensteeg tot de Volmolengracht: West-Marendorp Landzijde fol. 547-549v.

westzijde begint aan het bruggetje tot de Schagensteeg: Oost-Marendorp Landzijde fol. 62v., 251v.-264v., 282, 315-319, 339v.-353.

(ter onderscheiding van de Sint Pieters Achtergracht ook wel Marendorpse of Hooglandse Achtergracht geheten; thans Van der Werfstraat)

Achtergracht of Dolhuisgracht

Overmare Landzijde fol. 544v.-545c

(thans Dolhuissteeg; vroeger ook wel Vrouwenachtergracht of Weede Mare, met inbegrip van het thans niet meer bestaande verlengde van deze gracht)

Achtergracht (St. Pieters-)

oostzijde van de Nonnensteeg tot de Blauwesteeg: Zuid-Rapenburg fol. 361-375

westzijde van de Blauwesteeg tot de Catharinaveststeeg: Zuid-Rapenburg fol. 375v.-394v. en 413-421v.

westzijde van de Catharinaveststeeg tot de Doelen: Noord-Rapenburg fol. 5v.-6, 16-18, 30v., 38v.-39v., 50v.-60v.

oostzijde van de Groenhazengracht tot de Nonnensteeg: Noord-Rapenburg fol. 100v.-111 en 118-122v.

(ter onderscheiding van de Marendorpse Achtergracht ook wel St. Pieters Achtergracht geheten; thans 5de Binnenvestgracht en Doelengracht)

Achterste Doelsteeg

zuidzijde: Noord-Rapenburg fol. 61-64 en 82-85

noordzijde: Noord-Rapenburg fol. 86a-88v.

(verdwenen); in het verlengde van de Doelensteeg; in de 19e eeuw Doelensteeg geheten.

Achterste Kolfmakersteeg

Zuid-Rapenburg fol. 395

(verlengde van de Kolfmakersteeg bewesten St. Pieters-Achtergracht)

ook wel: Kolfmakersteeg of Kolfmakersveststeeg

Achterste Koolstraat of Bolwerkstraat

Zijloord fol. 318v.-322v. (westzijde) en 323-327v. (oostzijde)

(thans Noorderstraat)

Achterste Narmstraat

Hogemors fol. 485

Dit is het stuk Narmstraat van de Kruisstraat tot de Binnenvestgracht

Achterste Rundersteeg of Noord Rundersteeg

noordzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 528

zuidzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 538v.

Achterste Sacksteeg

Zijloord fol. 300

vroeger steegje bij de Bethlehemsteeg, benoorden Langegracht

Achterste Zandstraat

Zijloord fol. 237v.-243

verdwenen steeg benoorden Langegracht in het verlengde van de Lange of Voorste Zandstraat; in de 19e eeuw Korte Zandstraat

Aelwijn de Verwerssteeg (1469): steeg bij de Oude Rijn, zonder verdere aanduiding.

Agten (Laantje van -) (1730): vroeger laantje beoosten de Herenstraat, uitkomende in de Roode- of Roolaan, thans Pioenstraat.

Agnietenstraat

zie Korte - resp. Lange Agnietenstraat

Ajaxlaan: thans Nachtegaallaan

Aloëlaan: het deel van de Rijnsburgersingel tot Aloëlaan dat nu Marislaan heet

Ambachtstraat: na de oorlog i.v.m. de bouw van het nieuwe station verdwenen straat benoorden de Morssingel tussen de Van der Helmstraat en Wagenstraat

Ammunitiehaven: Binnenvestgracht achter de Kaarsenmakersstraat

Annahofje, Sint -

Zuid-Rapenburg

ook wel: Joostenpoort of Joost Hendrikshofje, Zegersteeg 14

Apothekersdijk

Overmare-Rijnzijde fol. 415v.-429v., 432v.-439v., 442v.-443v., 445-446v.

vroeger ook wel Rijn geheten

Appelmanspoort

Havenbon fol. 398v.-400

gang van de Oosthavenstraat naar het westen

Arend Roelandsteeg

Over 't Hof fol. 389v.-390 en 393v.-394v.

vroeger ook Arend van Rollensteeg of Arent van Rollantsteeg genoemd, maar ook wel Stincksteech (bonboek fol. 360) of Arend Roelofssteeg (1849). *Steech in, steeg uit* p. 7: ook wel Slopsteeg genoemd.

Arend Roelofssteeg (1849)

Over 't Hoff fol. 389v.-390 en 393v.-394v.

thans: Arend Roelandsteeg

Arent van Rollantsteeg

Over 't Hof fol. 389v.-390 en 393v.-394v.

thans: Arend Roelandsteeg

Arkegracht

Zevenhuizen fol. 77-82

ook: Commandeursgracht

gedempt vóór 1634

later: Arkstraat of Arkspoort, tussen Rapenburg 116 en 118

1849, 1850: Arkepoort

Arkepoort (1849, 1850)

Zevenhuizen fol. 77-82

gang tussen Rapenburg 116 en 118

16e eeuw: Arkegracht, Commandeursgracht

later: Arkspoort, Arkstraat

19e eeuw: Arkepoort

Arkeveltspoort

Oost-Nieuwland fol. 421a-321b

gang van de Korte Raamsteeg naar het zuiden, Raamsteeg 75; verdwenen

Arkspoort

Zevenhuizen fol. 77-82.

aan het Rapenburg tussen Herensteeg en Nieuwsteeg, tussen Rapenburg 116 en 118

ook: Arkstraat (waarb. 3 I fol. 51v., 1634),

daarvóór: Arkegracht of Commandeursgracht

1849, 1850: Arkepoort

Arkstraat

Zevenhuizen fol. 77-82

gang tussen Rapenburg 116 en 118

vroeger ook: Arkspoort

in de 16e eeuw: Arkegracht

1849, 1850: Arkepoort

Armstraat

zie Narmstraat

Arxpoort

Zevenhuizen fol. 77

Assendelftshofje

Zijloord fol. 183v.-190v.

gelegen aan de Langegracht 49; ook wel "De 15 huizen".

Baanpoort

Oost-Nieuwland fol. 394v.-395v.

gang van de Zijdgracht naar het westen, sinds 1870 Zijdgracht 21; later Korevaarstraat tussen 33 en 35; verdwenen.

Baatstraat

Zijloort fol. 106v.-130v.

in de 17e eeuw ook: Baatsteeg

Bagijnhof

Zevenhuizen fol. 139-151v.

zie Begijnhof

Bakkersteeg

Zuid-Rapenburg fol. 251v.-267v.

niet te verwarren met de Bakkersteeg, thans Pelikaanstraat. Heette ook Bachovensteeg, Backovensteeg, Boekhovensteeg (1457) en Cronenburgerstege (1444), *Steech in, steeg uit* p. 8

Bakkersteeg

Marendorp Rijnzijde fol. 554-555v.

Oost-Marendorp Landzijde fol. 203v.-212v.
(thans Pelikaanstraat)
niet te verwarren met de Bakkersteeg tussen Kaiserstraat en Vliet

Banningshofje, Emerentia -
Over 't Hoff
ook: Klein Sionshofje; (Lange) Schoolsteeg

Barbara's hofje of Barbarahof
Hogewoerd
Wielmakersteeg 23
verdwenen

Barbarasteeg
Hogewoerd fol. 364-378v.
vroeger: Sint Barbarasteeg en Claes Coman Gerytstege (1439), *Steech in, steeg uit* p. 9

Barend van Namenshofje
West-Nieuwland
Hoefstraat 12

Barreveltsteeg
Overmare-Rijnzijde fol. 400-401v.
Steech in, steeg uit p. 10

Beestenmarkt (Plein van de -)
Hogemors fol. 382v.-387 en 393v.-395

Begijnhof
Zevenhuizen fol. 139-151v.
(vroeger ook wel: Falide Begijnhof of Gefaliede Begijnhof of - Bagijnhof, 1850, 1899)

Bellepoort
Nicolaasgracht fol. 241-245v.
gang van de Uiterstegracht naar het oosten, benoorden de Groenesteeg

Berckelstraat of Kuipersteeg
Over 't Hof fol. 374v.-377
(thans Berkendaalstraatje)

Berkendaalstraatje
Over 't Hoff fol. 374v.-377
vroeger Berckelstraat, Kuipersteeg of Berkenstraatje (1849) of Berkensteeg (1850)

Berkendaalstraatje
Oost-Nieuwland fol. 334-342v.
ook wel: 't slopje genaamd Berckendael, later: Danielspoort; gang van het Levendaal naar het zuiden ter plaatse van de latere Oranjeboomstraat; niet te verwarren met het nog bestaande Berkendaalstraatje bij de Pieterskerkgracht.

Berkensteeg (1850)
Over 't Hoff fol. 374v.-377
thans Berkendaalstraatje

Berkenstraatje (1849)

Over 't Hoff fol. 374v.-377
thans Berkendaalstraatje

Beschuitsteeg

Burgstreng fol. 97-104

(vroeger Hooglandse Kerktorensteeg, Kercksteeg, Torensteeg of Luizenmarktsteeg of St. Pancraskloksteeg).
Steek in, steeg uit p. 11

Bethaniënhofje

Zuid-Rapenburg

ook wel: Emmaüshofje

Kaiserstraat 43

Bethlehemshof

zie Bethlehemstraat

Dit hofje stond aan de noordzijde van de Langegracht naast de Bethlehemstraat of -steeg, beoosten de Huigstraat; later (1811) overgebracht naar en gecombineerd met het eveneens Doopsgezinde hofje de Hoeksteen, Levendaal 109-111.

Bethlehemstraat of -steeg

Zijloord fol. 306v.-314v.

ook wel Bethlehemsteeg, verdwenen, gelegen hebbende naast het Bethlehemhofje aan de noordzijde van de Langegracht beoosten de Huigstraat

Bikpoort

Hogemors fol. 521 a v.

Morsstraat zuidzijde tussen Morspoort en Smidssteeg

Binnenvestgracht

- A. van Morspoort tot Rijnsburgerpoort: Hogemors fol. 528-541
(thans 1e Binnenvestgracht; 17e eeuw ook Binnenvestsloot)
- B. van Nieuwe Beestenmarkt tot Rijnsburgerpoort: Hogemors fol. 406v.-411v.
(thans 2e Binnenvestgracht)
- C. van Wijkstraatje tot Nieuwe Mare: Nieuwmare fol. 240-265v.
(thans verdwenen)
- D. van Rijnveststeeg tot Korte Mare: Nieuwmare fol. 293-303v. (thans 3de Binnenvestgracht)
- E. achter de Koolstraat: Zijloord fol. 333
- F. van Oude Singel tot Langegracht: Zijloord fol. 40-42. (later Brandewijnsgracht)
- G. achter de Ververstraat: Havenbon fol. 448b-448e v.
- H. achter de Kaarsenmakersstraat: Noord-Rijnvest fol. 461-468v.
- I. van Utrechtseveer tot Hogewoerd, westzijde: Zuid-Rijnvest fol. 18 en 18v. (thans Veerstraat)
- J. van Hogewoerd tot Levendaal: Zuid-Rijnvest fol. 75v. en 76 (thans 4e Binnenvestgracht)
- K. van Levendaal tot Tevelingshof: Zuid-Rijnvest fol. 229v.-230v. (thans 4e Binnenvestgracht)
- L. van Pakhuisstraat tot Rijnstraat: Zuid-Rijnvest fol. 220v.-226v. (thans 4e Binnenvestgracht)
- M. van Rijnstraat tot Kraaiierstraat: Zuid-Rijnvest fol. 171-182v. (thans 4e Binnenvestgracht)
- N. van Geregracht tot Kraaiierstraat: Oost-Nieuwland fol. 1-3v., 13v.-17v. en 27-35v. (thans 4e Binnenvestgracht)
- O. 5e Binnenvestgracht: zie Achtergracht (St. Pieters-)

Blauwesteeg

Zuid-Rapenburg fol. 269v.-285v.

Bloemmarkt en Boommarkt

Gasthuisvierendeel fol. 295v.-312a

vroeger ook wel Rijn geheten

Bocht van Guinea, de - (1899)

Over 't Hoff fol. 357 en 357v.

Pieterskerkhof tussen Pieterskerkstraat en Pieterskerkkoorsteeg

Boerepoort

Zijloord fol. 276a v.-276b v.

dwarsgang van een zijsteegje van de Oostdwarsgracht tussen Langegracht en Binnenvestsloot

Bogt van Guinée, de - (1850)

Over 't Hoff fol. 357 en 357v.

Pieterskerkhof tussen Pieterskerkstraat en Pieterskerkkoorsteeg

Boisestraat of Kromme Elleboogsteeg

Zuid-Rapenburg fol. 337v.-341, 343v.-347v.

(de Dwarsboise(n)straat heette ook wel Boise(n)straat). Zie ook het artikel van W. Downer, 'De poort tussen de huizen Rapenburg 85 en 87, in *Genealogische Bijdragen Leiden en Omgeving* 5 (1990) AL 411-412.

Boisotkade

Geen bebouwing ten tijd van de bonboeken (dus tot 1811); de straatnaam dateert van 1879.

Bokkensteeg of Bokkenstraatje

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 233

thans en ook vroeger wel Maria Gijzensteeg. Genoemd naar Maria Gijsbrechtsdr., weduwe van Pieter Cornelisz., die hier rond 1600 woonde. *Steech in, steeg uit* p. 72.

Bolwerkstraat of Achterste Koolstraat

Zijloort fol. 318v.-322v. (westzijde) en 323-327v. (oostzijde)

(thans Noorderstraat)

Bolwerkstraat (op 't Levendaal)

Zuid-Rijnevest fol. 97-99

Bolwerkstraat in de Kraaijerstraat

Zuid-Rijnevest fol. 45-53

(thans Dwarsbolwerkstraat)

Boomgaardsteeg

Wolhuis fol. 109v.-135v.

Steech in, steeg uit p. 16.

Boommarkt en Bloemmarkt

Gasthuisvierendeel fol. 295v.-312a

vroeger ook wel Rijn geheten

Booyenstraat

Zuid-Rapenburg fol. 341v.-343

ook wel Boise(n)straat of Dwarsboise(n)straat, steeg van het Rapenburg naar het westen benoorden de Kolfmakerssteeg, tot aan de (evenals deze) verdwenen Boise(n)straat.

Borresteege of Cappeljaauwsteeg

Gasthuis-vierendeel fol. 285-288v.

Bostelbrugge

Gasthuis-vierendeel fol. 293v.-295

(dit is Kort Rapenburg oostzijde tussen Boommarkt en Bostelbrug)

Botermarkt

Wanthuis fol. 30-35v., 38v.-48v.

Vroeger heette deze kade ook wel Nieuwe Rijn (evenals de overzijde), of Rijn

Botersteeg of Mosterdsteeg

Wanthuis fol. 55-56v.

Bouwenlouwensteeg

zie Korte resp. Lange Bouwenlouwensteeg

Branderspoort

Noord-Rapenburg fol. ???

gang van het Galgewater naar het zuiden beoosten de Valkensteeg, Galgewater 15

Brandewijnsgracht

Zijloord fol. 40

vroeger ook wel Binnenvestgracht

Brandewijnsteeg

Thans Vrouwenkerkkoorstraat; genoemd 1725 en 1737, maar door verbreding in 1922 verdoopt, *Steech in, steeg uit* p. 14.

Brechtenpoort (op 't Levendaal)

Hoogewoerd fol. 429v.-434

gang van het Levendaal naar het noorden bewesten Koenesteeg, tussen Levendaal 56 en 58

niet te verwarren met de Bregtenpoort, Levendaal zuidzijde, sinds 1870 nr. 31.

Bre(e)destraat zie Breestraat**Breestraat**

1. van Kort Rapenburg tot Koorlammersteeg (ook vroeger Breestraat)
  - noordoostzijde, van Maarsmansteeg tot Mandenmakersteeg: Gasthuisvierendeel fol. 249-253,
  - noordoostzijde, van Mandenmakersteeg tot Kort Rapenburg: Gasthuisvierendeel fol. 263-284v., 289-289v.
  - noordoostzijde, van stadhuis tot Maarsmansteeg: Wanthuis fol. 1-2v.
  - noordoostzijde, van Koorlammersteeg tot stadhuis: Wanthuis fol. 62-69
  - zuidwestzijde, van Korte Pieterskerkkoorsteeg tot Rapenburg: Vleeshuis fol. 182-189, 195v.-206v., 211-213v., 223-226, 229-231a v.
  - zuidwestzijde, van Korte Pieterskerkkoorsteeg tot Plaatsteeg: Wolhuis fol. 71-84v.
2. van Steenschuur tot Koorlammersteeg (oudtijds Nobelstraat geheten)
  - zie onder Nobelstraat

Bregtenpoort of Brechtenpoort

Oost-Nieuwland fol. 353v.-357

gang van het Levendaal naar het zuiden, vroeger Verwerspoort, sinds 1870 Levendaal 31;

niet te verwarren met de Brechtenpoort aan de noordzijde van het Levendaal.

Broertjesgracht of Cellebroersgracht

zie Cellebroersgracht

Brouchovenhofje

Over 't Hoff

Papengracht 16

Burgpoort

Burgstreng fol. 68v.-fol. 74v.
ook wel Spanjaardspoort
gang van de Hooglandsekerkgracht tot achter het Heerenlogement.

Burchtsteeg of Burgsteeg

Burgstreng fol. 86-92
(vroeger Lange Koornbrugsteeg), al genoemd 1363, in 1368 Springersteghe en in 1581 Corenbrugsteghe, *Steech in, steeg uit* p. 17.

Burgstraat

Noord-Rapenburg fol. 6v.

Buur(t)gracht

Zijloort fol. 69-77
(thans Emmastraat en Koolgracht)

Caeciliastraat

zuidzijde: Overmare-Landzijde fol. 538v.-541, 549, 549v., 569-586
noordzijde: Overmare-Landzijde fol. 586v.-591v., 596-606v., 614-615v., 622, 622v., 626v.-629, 631v.-633v.
(vroeger Camp of Vrouwencamp)
(het deel bewesten de Sint Ursulasteeg heette vroeger ook wel Nieuwe Vrouwe(n)kamp)

Capiteynspoort

Gansoorde fol. 295-296v.
gang van de Middelsegracht naar het westen bezuiden de Vleresteeg

Cathalijnenveststeeg of St. Catharinaveststeeg

zuidzijde: Zuid-Rapenburg fol. 421a-435
noordzijde: Noord-Rapenburg fol. 1-5
(verlengde van de Nonnensteeg bewesten St. Pieters Achtergracht)

Cathrijn Jacobsdochterhofje

Zuid-Rapenburg
hofje aan de noordzijde van de Zegersteeg, in 1939 gesloopt en overgebracht naar de Kaarsenmakersstraat 2

Cathrijn Maartensdochterhof

Oost-Nieuwland fol. 370-374.
gelegen ten oosten van de Zijdgracht even ten zuiden van de huidige Cathrijnstraat, Zijdgracht 26, in 1910 verplaatst naar Pasteurstraat 2A.

Cellebroe(de)rsgracht of Broertjesgracht

oostzijde: Zuid-Rapenburg fol. 227v.-251, 268
westzijde: Zuid-Rapenburg fol. 268v., 269, 286-294, 307v.-318v.
(thans Kaiserstraat)

Claes Dobbesteeg, Claes Douwensteeg of Lobbesteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 168v.

Claes Douwensteeg, Claes Dobbesteeg of Lobbesteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 168v.

Clarasteeg

noordzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 348-349v., 379-381v., 415v.-426v.
zuidzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 427-451v.
vroeger Claessteeg of Niclaessteeg, in de 19e eeuw Klaresteeg. 1389 nog naamloos, 1414 Sinte Niclaessteghe,

Steech in, steeg uit p. 18.

Coman Betgenspoort

Hogewoerd fol. 237-238

gang van de Hogewoerd naar de Nieuwe Rijn bewesten de Kraaierstraat.

Coman Jan Cockensteeg (Waarboek E fol. 180v.)

Wanthuis fol. 55-56v.

thans Mosterdsteeg

Coman Claessteeg

Overmare-Landzijde fol. 623-626

Commanderij, Plaats van de

Zevenhuizen fol. 99v.-110v.

19e eeuw: Commandurijpoort

Commandeursgracht

Zevenhuizen fol. 77-82

ook: Arkegracht

gedempt vóór 1634; later: Arkstraat of Arkspoor, tussen Rapenburg 116 en 118; zie S.J. Fockema Andreae in *Leids Jaarboekje* 1958 p. 66-72.

Commanduersteeg

Zevenhuizen fol. 123v.-128v.

zuidwestelijk deel van de Scheepmakersteeg

Commandurijpoort

Zevenhuizen fol. 99v.-110v.

17e eeuw: Plaats van de Commanderij

Consciëntieplein

West-Nieuwland

vroeger: het Eiland

Consciëntiesteeg

West-Nieuwland fol. 197v.-205a

Consciëntiestraat

West-Nieuwland fol. 98v.-101

ook wel: Ruime Consciëntiestraat; in 1850: Vestestraat

Cornelis Sprongshofje

West-Nieuwland

ook wel: Heilige Geesthofje

Doenzastraat 1A

Crayenboshofje

West-Nieuwland

gewoonlijk genaamd Sint Jacobshofje

Doenzastraat 25

Daalderspoort

Oost-Nieuwland

gang tussen Levendaal 39 en 43 (nummering van 1870), naar het zuiden

thans: westzijde van de Oranjeboomstraat

Danielspoort

Oost-Nieuwland fol. 334-342v.

ook wel: Berkendaalstraatje of 't slopje genaamd Berckendael;

Levendaal 49 (oud), gang ter plaatse van de oostzijde van de huidige Oranjeboomstraat

Diefsteeg

zie Korte resp. Lange Diefsteeg

Dienderspoort

Over 't Hoff

ook wel: 's Gravensteinspoort (1870)

Houtstraat naast het Gravensteen

Doelenachtergracht

A. huidige Doelengracht

westzijde van de Catharinaveststeeg tot de Doelen: Noord-Rapenburg fol. 5v.-6, 16-18, 30v., 38v.-39v. en 50v.-60v.

oostzijde van de Groenhazengracht tot de Nonnensteeg: Noord-Rapenburg fol. 100v.-111 en 118-122v.

B. huidige 5e Binnenvestgracht

oostzijde van de Nonnensteeg tot de Blauwesteeg: Zuid-Rapenburg fol. 361-375

westzijde van de Blauwesteeg tot de Catharinaveststeeg: Zuid-Rapenburg fol. 375v.-394v. en 413-421v.

Doelengracht

westzijde van de Catharinaveststeeg tot de Doelen: Noord-Rapenburg fol. 5v.-6, 16-18, 30v., 38v.-39v. en 50v.-60v.

oostzijde van de Groenhazengracht tot de Nonnensteeg: Noord-Rapenburg fol. 100v.-111 en 118-122v.

vroeger: (St. Pieters) Achtergracht of Doelenachtergracht

Doelensteeg

Noord-Rapenburg fol. 111v.-118

(vroeger Voorste Doelensteeg). *Steech in, steeg uit* p. 20.

Doezastraat

oostzijde West-Nieuwland fol. 31v.-33, 47-51v., 74v.-76v. 77-82, 96 en 96v.

westzijde West-Nieuwland fol. 97-98 en 101v.-128v.

(vroeger Koepoortsgracht)

Dolhuisgracht of Achtergracht

Overmare-Landzijde fol. 544v.

(thans Dolhuissteeg)

Dolhuissteeg

A. vroeger Dolhuisgracht of Achtergracht: Overmare-Landzijde fol. 544v.

B. thans en ook vroeger wel Vrouwenkerksteeg tussen Caeciliastraat en Vrouwenkerkhof

oostzijde: Overmare-Landzijde fol. 541v.

westzijde: Overmare-Landzijde fol. 546

Vroeger deel van Dolhuisgracht (overwulfd 1570) of Weede Mare; 1730 Gevulde Dulhuysgracht of Stoute Mare, begin 19e eeuw Ceciliasteeg, *Steech in, steeg uit* p. 22-23.

Donkere gang

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 76v.-79

gang van de Haarlemmerstraat naar het noorden, bewesten de Korte Paradijssteeg

Donkere gracht

westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 581v.

oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 48v.

19e eeuwse naam, in de 17e eeuw: (Nieuwe) Volmolensteeg; het smalle noordelijkste deel van de Volmolengracht, thans Vollersgracht

Donkere gracht, (overwulfde-)

van Houtstraat tot Rapenburg

Donkersteeg

oostzijde: Marendorp-Rijnzijde fol. 494v.-499v.

westzijde: Marendorp-Rijnzijde fol. 501v.-507v.

Steech in, steeg uit p. 21.

Doornikspoort

Oost-Nieuwland fol. 391-392b.

ook wel: Kolfbaan of Kolfbaanpoort, gang van de Zijdgracht naar het westen, sinds 1870 Zijdgracht 33,

later: Korevaarstraat 45

Dortensteeg, Jan van -

Vleeshuis fol. 207-210v.

thans: Mooi Japiksteeg

Driehoepelsteeg of Paterstraat

Noord-Rapenburg fol. 40-50

Drievarkensteeg of Speksteeg

Nieuwmare fol. 328v.-337

(benoorden Langegracht, verdwenen; niet te verwarren met de Varkensteeg of (Korte) Schoolsteeg, of met de Varkensteeg of Vrouwensteeg, thans Nieuwebrugsteeg)

Druckerstraat

oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 319v.

westzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 328a.

(vroeger Lange Bouwenlouwensteeg)

Duivelshoorn

Nicolaasgracht fol. 33-37

(achter de Middelstegracht bij de Nieuwe Rijn; later ook wel Duivelshoornpoort; thans afgesloten)

Duizendraadsteeg

van Haarlemmerstraat tot Van der Werfstraat (vroeger Korte Duizendraadsteeg) Oost-Marendorp-Landzijde fol. 176v.

van Van der Werfstraat tot Oude Vest (vroeger Lange Duizendraadsteeg): oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 265

westzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 277

Anno 1406 Duisent Raet steghe vermeld, *Steech in, steeg uit* p. 24-25.

Dullebakkersteeg

Marendorp-Rijnzijde fol. 518v.-521a v.

In 1581 Cammakersteech genoemd, in 1606 Dullebakkersteeg, *Steech in, steeg uit* p. 26.

Dwarsboisestraat

Zuid-Rapenburg fol. 341v.-343

(verdwenen); ook wel Boisenstraat of Booyenstraat, steeg van het Rapenburg naar het westen benoorden de

Kolfmakerssteeg, tot aan de eveneens verdwenen Boise(n)straat; *Steech in, steeg uit* p. 59.

Dwarsbolwerkstraat

Zuid-Rijnevest fol. 45-53

vroeger ook wel geheten: Bolwerkstraat in de Kraaierstraat, Korte Spilsteeg (1849)

Dwarsherensteeg

Zevenhuizen fol. 114-117.

(thans Scheepmakersteeg)

Dwarskamp

Hogewoerd fol. 344v.-355v.

(thans Kaardesteeg)

Dwarskorenbrugsteeg

Wanthuis fol. 26v.-28v.

In 16e eeuw Clocksteeg en in 17e eeuw Hecksteegh of Hekkenstraatje, *Steech in, steeg uit* p. 27.

Dwarskruisstraat zie Narmstraat

Dwars-Michielstraat

Overmare-Landzijde fol. 562v.

thans en vroeger veelal Korte Lijsbethsteeg

Dwars-Rapenburg, Korte Vest of Oude Vest

Noord-Rapenburg fol. 267-314v.

(thans Galgewater)

ook: Korte Oude Vest, Nedergelegde Vestwal

Dwars-Sint-Michielstraat

Overmare-Landzijde fol. 562v.

thans en vroeger veelal Korte Lijsbethsteeg

Dwarssteeg

Over 't Hof fol. 390v.-393.

vroegere steeg van Arend Roelandsteeg naar Lange Pieterskerkkoorsteeg; ook wel genoemd Dwarssteech

Dwarskamp

Hogewoerd fol. 344v.-355v.

thans: Kaardesteeg

Eerste Tweelingstraat

Zijloord fol. 250v.-258

ook wel Specksteeg, van de Langegracht naar het noorden, beoosten de Korte Zandstraat

Eiland, het-

West-Nieuwland

later: Consciëntieplein

Elisabethspoort

Hogewoerd

gang van de Nieuwebrugsteeg naar het oosten, bij het Levendaal, Nieuwebrugsteeg 6 (1870)

Elisabethsteeg

Overmare-Landzijde fol. 591v.-595

thans Lange Lijsbethsteeg

Emerentia Banninghofje

Over 't Hoff
ook: Klein Sionshofje
(Lange) Schoolsteeg

Emmastraat zie Buurtgracht

Emmaüshofje

Zuid-Rapenburg
ook wel: Bethaniënhofje
Kaiserstraat 43

Erf

Gansoorde fol. 284
(aan de Middelstegracht westzijde)

Eva van Hoogeveenhofje

Noord-Rapenburg fol.
Doelensteeg 7

Van Eykspoort

Hogewoerd
ook wel: Koekebakspoort
Wielmakersteeg 11 (tegenover de Spilsteeg)

Fioolenpoort

West-Nieuwland
of: Violenpoort (1871)
gang van de Molensteeg naar het noorden: Molensteeg 17, thans verdwenen

Falide Begijnhof

Zevenhuizen fol. 139-151v.
(thans Begijnhof)

Fokkestraat(je)

Nieuwmare fol. 125
(vroeger Fockerstraat(je))

Fockerspoort

Nieuwmare fol. 61v.-67v.
gang van de Langegracht naar het zuiden, tussen Korte Mare en Volmolengracht

Fockerstraat(je)

Nieuwmare fol. 125-132 (oostzijde) en 132v.-139v.(westzijde)
(tussen Langegracht en Oude Singel, niet te verwarren met de gelijknamige straat aan de Beestenmarkt; thans Fokkestraat)
Fokkesteeg (1850), Fokkestraatje (1871)

Fockerstraatje

Hogemors fol. 387v.-393
(zijstraat van de Beestenmarkt noordzijde)
niet te verwarren met de gelijknamige straat tussen Oude Singel en Lammermarkt, thans Fokkestraatje geheten

Frederikspoort, Willem -

West-Nieuwland

19e-eeuwse gang in de hoek van de Kampersteeg

Galgewater

Noord-Rapenburg fol. 267-314v.

(vroeger Korte Vest, Dwars-Rapenburg, Nedergeleyde Walle of Oude Vest, Korte Oude Vest, Nedergelegde Vestwal

Galgstraat of Kleistraat

van Blauwpoortsbrug tot Kruisstraat: Hogemors fol. 437; van Kruisstraat tot Morspoort: Hogemors fol. 508v.
(thans Morsstraat)

Gangetje

Wanthuis fol. 48a-49v.

vroeger Kort Steenschuur geheten

Gang van Jan de Winter

Zijloord fol. 147-150

ook genaamd Winterswijck

gang van de Langegracht naar het zuiden beoosten de Voorste Zandstraat

Gansoord(e)

Nieuwe Rijn van de Hooigracht tot de Visbrug: Burgstreng fol. 1-34v.

Nieuwe Rijn van de Middelste gracht tot de Hooigracht: Gansoorde fol. 344-349v.

Nieuwe Rijn van de Vestestraat tot de Middelstegracht: Nicolaasgracht fol. 18v.-29

Garenmarkt

1. benoorden Raamsteeg (vroeger Oosterlingplaats)

oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 412-416,

westzijde: Oost-Nieuwland fol. 465-470v.

2. bezuiden Raamsteeg (vroeger Nieuwe Oosterlingplaats)

oostzijde: Oost-Nieuwland 423v.-437v.

zuidzijde: Oost-Nieuwland fol. 445

westzijde: Oost-Nieuwland fol. 458-464v.

zuidzijde (thans deel uitmakende van de Hoefstraat): Oost-Nieuwland fol. 445-446v.

Gedamde Binnenvestgracht

Noord-Rapenburg fol. 221v.-222dv., 223a en 223a v.

ook: (Gedamde) Vestgracht, Gedemde Vestwal, thans Rembrandtstraat

Gedamde Vestgracht

Noord-Rapenburg fol. 221v.-222d v. en 223a en 223a v.

ook: Vestgracht of Gedamde Binnenvestgracht, thans Rembrandtstraat

Gedamde Vestwal

Noord-Rapenburg fol. 221v.-222d v., 223a en 223a v.

ook: (Gedamde)Vestgracht of Gedamde Binnenvestgracht, thans Rembrandtstraat

Geeregracht

oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 88v.-99v.

zuidzijde: Oost-Nieuwland fol. 100, 100v.

westzijde: Oost-Nieuwland fol. 319x-319lc v., 319m-319n v.

vroeger ook: Geerengracht of Geergracht; thans: Geregracht

Geerestraat

Oost-Nieuwland fol. 18-27.

ook wel: Geerstraat of Geerenstraat; thans: Gerestraat

Geesthofje, Heilige -

West-Nieuwland

ook wel: Cornelis Spronghshofje. Vóór 1850 op de Breestraat, bon Gasthuisvierendeel

Doenzastraat 1A

Gefali(e)de Bagijnhof

Zevenhuizen fol. 139-151v.

thans: Begijnhof

Gekroonde liefdepoort

Zevenhuizen

Langebrug 97, gang tegenover de Wolsteeg

Gerecht

noordzijde: Over 't Hof fol. 433-436v.

oostzijde: Over 't Hof fol. 444 en 444v.

zuidzijde: Over 't Hof fol. 446v.-447v.

vroeger Plein of Plaats voor/van 's Gravensteen

Geregracht

oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 88v.-99v.

zuidzijde: Oost-Nieuwland fol. 100, 100v.

westzijde: Oost-Nieuwland fol. 319x-319lc v. en 319m-319n v.

vroeger ook Geergracht (17e eeuw) of Geerengracht (19e eeuw)

Gerestraat

Oost-Nieuwland fol. 18-27

vroeger ook wel: Geerenstraat, Geerstraat

Glazenmakerspoort

Noord-Rapenburg

Glazenmakerspoort

Nicolaasgracht fol. 220v.-223

gang van de Uiterstegracht naar het oosten, nr. 29

Goegerritsteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 406v.-408

Ook wel Gerriodensteeg of Goe Gerriodensteeg; in 1648 Eenhoornsteeg naar de brouwerij "De Witte Eenhoorn", *Steech in, steeg uit* p. 28.

Goes, Poort van -

Hogewoerd fol. 254v.

Gorstraat zie Gortestraat

(thans 1e, 2e en 3e Gortestraat)

Gortestraat (vroeger ook Gor(st)straat)

1. bewesten Kraaierstraat (thans Eerste Gortestraat): Oost-Nieuwland fol. 60-77v.

2. (thans Tweede Gortestraat)

noordzijde van de Rijnstraat tot de Kraaierstraat: Zuid-Rijnevest fol. 119-130

- zuidzijde van de Kraaierstraat tot de Rijnstraat: Zuid-Rijnevest fol. 132v.-143v.
3. (thans Derde Gortestraat)
noordzijde van de Pakhuisstraat tot de Rijnstraat: Zuid-Rijnevest fol. 193-197v.
zuidzijde van de Rijnstraat tot de Pakhuisstraat: Zuid-Rijnevest fol. 200-205v.

Gouden Leeuwsteeg (1850, 1899)

Gasthuisvierendeel

vroeger: Kakelaarssteeg (1849) of Goude Leeuwpoort (1849) of Gouden Leeuwsteegje
thans afgesloten steeg tussen Breestraat 38 en 40 tot Boommarkt tussen 12 en 13

Gouden Leeuwpoort (1849)

Gasthuisvierendeel

vroeger: Kakelaarssteeg

later: Gouden Leeuwsteeg

's Gravensteen, Plaats of Plein voor/van -

noordzijde: Over 't Hof fol. 433

oostzijde: Over 't Hof fol. 444

zuidzijde: Over 't Hof fol. 446v.

thans Gerecht

's Gravensteinspoort

Over 't Hoff

Dienderspoort, Houtstraat naast het Gravensteen

Grevenstraat

vormde met de huidige Korte Paradijssteeg de Hooglandse Kerksteeg of Paradijssteeg
zie Paradijssteeg

Groene poort

Noord-Rapenburg

gang van de Sliksteeg naar het westen; Sliksteeg 7

Groenepoort

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 215v.-219

gang van de Haarlemmerstraat naar het noorden, tussen 242 en 244

Groenepoort

Nicolaasgracht fol. 252-253

gang van de Uiterstegracht naar het oosten, nr. 75

Groenesteeg

1e Groenesteeg, van Hooigracht tot Middelstegracht: Gansoorde fol. 367-379

vroeger: Lange of Voorste Groenesteeg

2e Groenesteeg, van Middelste - tot Uiterstegracht: Nicolaasgracht fol. 58v.-71

vroeger: Corte of Middelste Groenesteeg

3e Groenesteeg, van Uiterstegracht tot Vestestraat: Nicolaasgracht fol. 227v.-232v.

vroeger: Groeneveststeeg

van Vestestraat tot Herengracht: Noord-Rijnevest fol. 18-22v.

4e Groenesteeg, van Herengracht tot Langestraat: Noord-Rijnevest fol. 97v.-101a v.

van Langestraat tot Oranjegracht: Noord-Rijnevest fol. 154v.-160

Ook wel eens Voorste Groenesteeg

5e Groenesteeg, van Oranjegracht tot Waardgracht: Noord-Rijnevest fol. 215-220v.

Ook wel eens Middelste Groenesteeg

6e Groenesteeg, beoosten Waardgracht: Noord-Rijnevest fol. 432v.-435v.

Ook wel eens Achterste Groenesteeg
Steech in, steeg uit p. 29-33.

Groenhazengracht

zuidzijde van 't Rapenburg tot de Vest: Noord-Rapenburg fol. 89-100
noordzijde van het Sant tot het Rapenburg: Noord-Rapenburg fol. 160-165
noordzijde van de Vest tot het Sant: Noord-Rapenburg fol. 165v.-166v. en 186v. en 201-203.

Groote Plantagie

thans: Plantsoen

Guldemanspoort

Onteigend voor de vergroting van de veemarkt bij Raadsbesluit 14 april 1904.

Haarlemmerstraat zie Haarlemstraat

Haarlemstraat of Marendorp

(thans Haarlemmerstraat)

noordzijde van de Blauwepoort tot de Mare: Overmare-Landzijde fol. 452-463v., 470v.-479v., 503-513v.
noordzijde van de Mare tot de Schagensteeg: West-Marendorp-Landzijde fol. 460v.-467v., 552v.
noordzijde van de Schagensteeg tot de Haven: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 65-80v., 148, 148v., 153-156v.,
164-168, 175-176, 187v.-193, 202-203, 213-215, 219v.-222v., 231-232v., 242-245 en 250-251.
zuidzijde van de Blauwepoort tot de Mare: Overmare-Rijnzijde fol. 355-393.
zuidzijde van de Mare tot de Havenkade: Marendorp-Rijnzijde fol. 500-501, 508-509v., 515v.-518, 522-527v.,
534-553v., 556-569v.

Halvemaanspoort

Nicolaasgracht fol. 112-113
gang van de Uiterste gracht naar het westen bezuiden de Oude Rijn.

Hanenpoort

(niet in bonboek)
gang tussen Aalmarkt 3 en 4.

't Harteslopje

Nicolaasgracht fol. 128-130
gang van de Uiterstegracht naar het westen tussen Groenesteeg en Oude Rijn.

Hartesteeg of Karnemelksteeg

Burgstreng fol. 111, 111a en 111 b
Oudste naam: Nauwe steeg, *Steech in, steeg uit* p. 34.

Haven

van de Westhavenstraat tot de Oude Herengracht: Havenbon fol. 341-345a
van de Oosthavenstraat tot de Westhavenstraat: Havenbon fol. 376-379
van de Zijlstraat tot de Oosthavenstraat: Havenbon fol. 406v.-411v.
van de Binnenvestgracht tot de Zijlstraat: Havenbon fol. 429v.-432v.
Zuidzijde, van de Zijlpoort naar het westen: Waardbon fol. 467-471v.

Havenkade

Waardbon fol. 480-492v., 493, 513-516v., 535-539v.
vroeger Oude Rijn geheten

Havenplein

van Oude Vest tot Haarlemmerstraat: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 251v.

van Haarlemmerstraat tot Oude Rijn: Marendorp-Rijnzijde fol. 572v.-574.
vroeger: Herengracht.

Haverstraat

1. bewesten Kraaierstraat (later Eerste Haverstraat): Oost-Nieuwland fol. 38-57v.
2. (thans Tweede Haverstraat) noordzijde van de Rijnstraat tot de Kraaierstraat: Zuid-Rijnevest fol. 146-157.
zuidzijde van de Kraaierstraat tot de Rijnstraat: Zuid-Rijnevest fol. 158v.-168v.
3. (thans Derde Haverstraat)
noordzijde van de Pakhuisstraat tot de Rijnstraat: Zuid-Rijnevest fol. 207v.-213.
zuidzijde van de Rijnstraat tot de Pakhuisstraat: Zuid-Rijnevest fol. 215v.-219.

Hazewindsteeg of Vest(e)steeg

Overmare-Landzijde fol. 629v.-631.

Werd ook Veststeeg en begin 17e eeuw Bastiaen de Roy-steeg genoemd, *Steech in, steeg uit* p. 35.

Heilige Geesthofje

West-Nieuwland. Ook wel: Cornelis Spronghshofje, Doezastraat 1a.

Heilige Geest-poort

Nicolaasgracht fol. 212v. (op de Uiterstegracht oostzijde).

Heksteeg of Hekkestraatje

Wanhuis fol. 22v. (Stads) Klok- of Torensteeg, verdwenen na de stadhuisbrand van 1929.

Hekkensteeg

zie Lange Duizenddraadsteeg; *Steech in, steeg uit* p. 36

Hendrikshofje, Joost-

Zuid-Rapenburg; gewoonlijk: Sint Annahofje, Zegersteeg 14.

Herengracht

westzijde, van Oude Vest tot de Haarlemmerstraat (Havenplein): Oost-Marendorp-Landzijde fol. 251v. westzijde, van Haarlemmerstraat tot Oude Rijn: Marendorp-Rijnzijde fol. 572v.-574.

westzijde, van de Oude tot de Nieuwe Rijn: Noord-Rijnevest fol. 46-77v.

oostzijde, van de Haven tot de Ververstraat (thans Oude Herengracht): Havenbon fol. 345a v.-354v.

oostzijde, van de Ververstraat tot de Herenpoort: Havenbon fol. 461v., 462-464.

oostzijde, van de Nieuwe Rijn tot de Zuidsingel: Noord-Rijnevest fol. 85v.-97, 101b-102, 109v.-111v.

Herensteeg (bij de Pieterskerk)

oostzijde: Zevenhuizen fol. 84v.-94v.

westzijde: Zevenhuizen fol. 95-99, 111-113v., 117v.-120v. (vroeger ook wel Heerenstraat)

Steech in, steeg uit p. 37; zie voor de aanleg in 1592 Van Oerle.

Herensteeg (bij de Hooigracht)

Kerkvierendeel fol. 199 (thans St. Pancrassteeg)

Hoefstraat

van Doezastraat tot St. Jacobsgracht (vroeger Kijffhoek): West-Nieuwland fol. 82v.-95v.

van St. Jacobsgracht tot Garenmarkt (vroeger Oude Hoefstraat): Oost-Nieuwland fol. 447-457b v.

van Garenmarkt tot Korevaarstraat (vroeger Korte Hoefstraat): Oost-Nieuwland fol. 437a-444v.

Hoeksteen, Hofje de

Oost-Nieuwland. Levendaal 109-111. Dit hofje werd in 1811 gecombineerd met het Bethlehemshofje aan de Langegracht.

Hoerensteeg of Laurens van Dalensteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 130v. Deze steeg liep ongeveer ter plaatse van de huidige Marendorpse dwarsstraat.

Hof van Vijven

Hogewoerd? fol. 285v.?

Hogewoerd

noordzijde van de Hogewoerdsbrug tot de Kraaierstraat: Hogewoerd fol. 211-217v., 220-224v., 225v.-236v., 238v.-240a.

zuidzijde van de Kraaierstraat tot het Steenshuur: Hogewoerd fol. 240aa v.-244, 240ab, 252v.-258, 270v.-274, 301-306, 326v.-328v., 360-364, 379-387v., 478 en 478v.

noordzijde van de Hogewoerdspoort tot de Kraaierstraat: Zuid-Rijnevest fol. 19-30 en 33v.-43

zuidzijde van de Kraaierstraat tot de Hogewoerdspoort: Zuid-Rijnevest fol. 56-75

Hoogveen(s)hofje, Eva van

Noord-Rapenbrug fol.

Doelensteeg 7

Hooglandse Kerkgracht

westzijde: Burgstreng fol. 56-68 en 75-77.

oostzijde: Kerkvierendeel fol. 258-272v.

vroeger Pancras Kerkgracht of St. Pancras Kerkstraat of Kerkstraat.

Hooglandse Kerktorensteeg, Torensteeg of Luizenmarktsteeg of St. Pancraskloksteeg

Burgstreng fol. 97

(thans Beschuitsteeg)

Hooglandse Kerkkoorsteeg

Kerkvierendeel fol. 228v.-234v.

(vroeger ook wel Koorsteeg; nog eerder Kercksteghe, *Steech in, steeg uit* p. 38-39)

Hooglandse Kerksteeg

Marendorp-Rijnzijde fol. 528-533v.

vroeger Korte Pancras Kerksteeg, ook wel Kerksteeg. Niet te verwarren met de vroegere Hooglandse Kerksteeg of Paradijssteeg, thans Korte Paradijssteeg en Grevenstraat.

Ook Ghijsbrecht Paedszensteghe, *Steech in, steeg uit* p. 40.

Hooglandse Kerksteeg of Paradijssteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 81-130, 142-147b v.

(thans Korte Paradijssteeg en Grevenstraat)

Niet te verwarren met de huidige Hooglandse Kerksteeg, die vroeger Korte Pancras Kerksteeg heette.

Hoogstraat of Visbrug

Burgstreng fol. 35-37v.

Hooigracht

westzijde van de Nieuwstraat tot de Nieuwe Rijn: Burgstreng fol. 118v.-120.

westzijde van de St. Pancrassteeg tot de Oude Rijn: Kerkvierendeel fol. 125-138v.

westzijde van de St. Pancrassteeg tot de Nieuwstraat: Kerkvierendeel fol. 215v.-228, 235-242.

oostzijde van de Nieuwe tot de Oude Rijn: Gansoorde fol. 349a-366v., 379v.-394v., 405v.-424.

Hooipoort

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 327.

gang van de Lange Bouwelouwensteeg naar het oosten, bezuiden de Oude Vest.

Hoornpoort

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 108v.-113.

gang van de Lange Paradijssteeg naar het oosten.

Houtkade, Jan van

vroeger: Vestwal

Houtmarkt

Zijloord fol. 333-339 (vroeger Nieuwe Houtmarkt)

Houtstraat

Over 't Hof fol. 466-475.

Huigstraat

Zijloord fol. 287v.-292 (westzijde) en 292v.-297 (oostzijde)

(vroeger Huygenstraat(je)).

Huygenstraat(je)

Zijloord fol. 287v.-292 (westzijde) en 292v.-297 (oostzijde) (thans Huigstraat)

Jacobsdochtershofje, Cathrijn

Zuid-Rapenburg

hofje aan de noordzijde van de Zegersteeg, 3-17, in 1939 gesloopt en overgebracht naar de Kaarsenmakerstraat.

Jacobsgracht, Sint

westzijde: West-Nieuwland fol. 1-24v.

oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 481-483, 491, 491v., 496v.-501, 516-533v. Het gedeelte tussen Steenschuur en Raamsteeg is in 1807 verdwenen als gevolg van de buskruitramp.

Jacobshofje, Sint

West-Nieuwland. Ook wel: Crayenboshofje, Doezastraat 25.

Jacobspoort

Hogewoerd. Ook wel: Sliggerspoort. Gang van de Barbarasteeg naar het oosten, in 1870 Barbarasteeg 17, later verdwenen.

Jacobssteeg, Mooy

Vleeshuis fol. 207-210v. Thans: Mooi Japiksteeg

Jan Baeckensteeg of Jan Kennewechsteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 430. Later: Kennewegsteeg.

Jan Bannensteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 440-442. (Thans afgesloten)

Ook wel Watersteghe; vermoedelijk slaat ook de benaming Willem Bantsteeg op deze steeg: *Steech in, steeg uit* p. 41.

Jan van Dortensteeg of Mooi Japiksteeg

Vleeshuis fol. 207-210v.

Jan de Winter, Gang van

Zijloord fol. 147-150. Ook genaamd Winterswijk. Gang van de Langegracht naar het zuiden beoosten de Voorste Zandstraat.

Jan Kennewechsteeg of Jan Baeckensteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 430. Later: Kennewegsteeg

Jan Michielshofje

Over 't Hoff. Pieterskerkstraat 10. Ook wel: Jean Michelshofje.

Jan Pesijnshofje

Zevenhuizen. Eigenlijk Jean Pesijnshofje. Kloksteeg 21.

Jan Potagepoort

Nieuwwaren fol. 254-256. Gang van de Binnenvestgracht naar het zuiden, bewesten de Korte Scheistraat; afgebroken.

Jan van Houtkade

vroeger: Vestwal.

Jan Vossensteeg

westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 468-514v.

oostzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 515-527v., 539v.-540v., 545-546v., 550-552.

Steech in, steeg uit p. 42-43.

Japiksteeg, Mooi

Vleeshuis fol. 207-210v.

16^e eeuw: Jan van Dortensteeg (zie Stratenboek), 1849: Mooy Jacobssteeg.

Jean Michelshofje

Over 't Hoff. Pieterskerkstraat 10, ook wel: Jan Michielshofje.

Jean Pesijnshofje

Zevenhuizen.

Gewoonlijk genoemd Jan Pesijnshofje.

Kloksteeg 21.

Jerusalem(s)hofje

Zuid-Rapenburg.

Kaiserstraat 49.

Jodenkerksteeg of Stinksteeg

Hogewoerd fol. 399v.-411v.

Thans Korevaarstraat van Steenshuur tot Levendaal; ook wel Huig Brouwensteeg, Roossteeg en Stinksteeg,

Steech in, steeg uit p. 44-45.

Jonaspoort

Oost-Nieuwland fol. 409.

Gang van het Levendaal naar het zuiden beoosten de Garenmarkt, sinds 1870 Levendaal 11.

Joostenpoort

Zuid-Rapenburg.

Gewoonlijk: St. Annahofje.

Zegersteeg 14.

Joost Hendrikshofje

Zuid-Rapenburg.
Gewoonlijk: Sint Annahofje.
Zegersteeg 14.

Joost van Zonneveldspoort

Gasthuisvierendeel fol. 323-326.
Gang tussen Aalmarkt 17 en 18.

Jorispoort, Sint

Nieuwmare fol. 41v.-48.
Gang van de Langegracht naar het zuiden bewesten de Volmolengracht.

Joristeeg, Sint

Hogewoerd fol. 329-344 en 356-359v.
Werd rond 1452 ook Aerent Rollantsteeg genoemd, *Steech in, steeg uit* p. 46-47.

Josefsteeg

Oostzijde: Overmare-Landzijde fol. 550.
Westzijde: Overmare-Landzijde fol. 554.
(thans Sionsteeg).

Juffer Juttensteeg, Vrouw Juttensteeg of Lombardsteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 149.
(thans Lombardsteeg).

Kaardesteeg

Hogewoerd fol. 344v.-355v.
Vroeger: Dwarskamp, Dwerskamp (1870) of Kaardensteeg (1850, 1870, 1899). *Steech in, steeg uit* p. 48.

Kaarsenmakersstraat

Westzijde: Noord-Rijnevest fol. 436-446v.
Oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 447-460v.
(vroeger Kaarsestraat).

Kaarsestraat

Westzijde: Noord-Rijnevest fol. 436-446v.
Oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 447-460v.
(thans Kaarsenmakersstraat).

Kabeljauwsteeg of Borresteeg (Bornsteeg)

Gasthuisvierendeel fol. 285-288v.
Vroeger Oitgodsstege of Oetgodsstege, *Steech in, steeg uit* p. 49

Kaiserstraat

Oostzijde: Zuid-Rapenburg fol. 227v.-251, 268.
Westzijde: Zuid-Rapenburg fol. 268v., 269, 286-294 en 307v.-318v.
Vroeger: Cellebroe(de)rsgracht of Broertjesgracht.

Kakelaarssteeg

Gasthuisvierendeel
later: Gouden Leeuwsteeg; ook wel Kakelsteeg
Steeg tussen Breestraat 38 en 40 tot Boommarkt tussen 12 en 13. *Steech in, steeg uit* p. 50.

Kalvermarkt

Waardbon fol. 472-479.

Vroeger Waardstraat.

Kalverstraat

Oost-Nieuwland fol. 319, 319ld, 319ld v.

Vroeger steegje achterlangs de molen de Oranjeboom van de Zijdgracht naar de Geregracht

Kamp of Vrouwenkamp

Zuidzijde: Overmare-Landzijde fol. 538v.

Noordzijde: Overmare-Landzijde fol. 586v.

(thans Caeciliastraat)

Het gedeelte bewesten Sint Ursulasteeg heette vroeger wel Nieuwe Vrouwe(n)camp.

Kampe(n)steeg of -straat

West-Nieuwland fol. 197x-205a.

Naast Kamperstraat zijn dit oude namen voor wat thans Kampersteeg heet.

Kamperpoort, 1e en 2e

West-Nieuwland.

2 gangen van de Kampersteeg naar het zuiden, Kampersteeg 3 resp. 9.

Kampersteeg of Kampensteeg, Campe(n)straat

West-Nieuwland fol. 197x-205a.

(vroeger Kamperstraat)

In 1850 ook: Consciëntiesteeg. *Steech in, steeg uit* p. 53.

Kamperstraat

West-Nieuwland fol. 197x-205a.

(thans Kampersteeg)

In 1850 ook: Consciëntiesteeg.

Kapelstraat

Wanthuis.

1870: Kapelstraatje.

Karnemelksteeg of Hartesteeg

Burgstreng fol. 122a.

(thans Hartesteeg).

Kattepoort

West-Marendorp-Landzijde fol. 430-437v.

Gang van de Clarasteeg naar het zuiden, later nr. 27.

Kennewegsteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 430-432.

Vroeger ook: Jan Kennewechtsteeg of Jan Baeckensteeg; volgens *Steech in, steeg uit* p. 51 in 1470 Zoete Kennewechstege, later Willem Wouterszsteeg, ook Coman Janszstege.

Kerkhof

Zie Pieterskerkhof of Pancraskerkhof.

Kerkplein

Zuidzijde: Noord-Rijnevest fol. 102v.-105v.

Noordzijde: Noord-Rijnevest fol. 106-109 en 165-167v.

(later Waardkerkplein)

Kerksteeg

Dit kan zijn de huidige Kerksteeg bij de Herengracht of de huidige Hooglandse Kerksteeg (vroeger Korte Pancras Kerksteeg) of de huidige Moriaansteeg, vroeger Pancras Kerkhof noordzijde of de straat tussen Oranjebracht en Looierstraat, thans deel van de Oosterkerkstraat.

Kerksteeg

Noord-Rijnevest fol. 32-34v.

In de 17^e eeuw 't Slopje genaamd.

Kerksteeg, afkorting voor Korte Pancras Kerksteeg

Marendorp-Rijnzijde fol. 528.

(thans Hooglandse Kerksteeg).

Niet te verwarren met de huidige Kerksteeg (bij de Herengracht) of met de huidige Moriaansteeg.

Kerksteeg

Kerkvierendeel fol. 254v.-257v.

(vroeger ook Pancras Kerkhof noordzijde, thans Moriaansteeg)

Niet te verwarren met de huidige Kerksteeg bij de Herengracht of met de vroegere Korte Pancras Kerksteeg (thans Hooglandse Kerksteeg).

Kerksteeg

Noord-Rijnevest fol. 233-236v.

Tussen Oranjebracht en Looierstraat, thans deel van de Oosterkerkstraat.

Steech in, steeg uit p. 54.

Kerkstraat

Noord-Rijnevest fol. 233-236v.

Tussen Oranjebracht en Looierstraat, thans deel van de Oosterkerkstraat.

Ketelboetersteeg

Wolhuis fol. 150-159v.

Steech in, steeg uit p. 55.

Keysersgang

Zijloord fol. 176v.-181.

Gang van de Langebracht naar het zuiden beoosten het Assendelfshofje.

Kleine Beestenmarkt

West-Marendorp-Landzijde fol. 531-538.

19^e-eeuwse naam voor Schagensteeg benoorden de Marendorpse Achterbracht (thans Van der Werfstraat).

Kleine Koornbrugsteeg

Wanthuis fol. 22.

(Later ook Korte Korenbrugsteeg of Korte Korenbeurssteeg, thans Korenbrugsteeg)

Klein Sionshofje

Over 't Hoff.

(Lange) Schoolsteeg 3.

Ook: Emerantia Banninghofje.

Kleistraat of Galgstraat

Van Blauwpoortsbrug tot Kruisstraat: Hogemors fol. 437.

Van Kruisstraat tot Morspoort: Hogemors fol. 508v.

(thans Morsstraat).

Klikstraat

Oost-Nieuwland fol. 4-13.

Klimmende Leeuwsteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 222v.-230v. *Steech in, steeg uit* p. 72.

Kloksteeg, Torensteeg of Heksteeg

Wanthuis fol. 22v.

Niet te verwarren met de Kloksteeg of Pieterskloksteeg of Pieterstorensteeg.

Kloksteeg

Noordzijde: Over 't Hof fol. 483v.-487.

Zuidzijde: Zevenhuizen fol. 155v.-174a.

Vroeger ook wel Pieterskloksteeg of Pieterstorensteeg of Toornsteeg, en mogelijk in het allervroegste begin Coninxwech; *Steech in, steeg uit* p. 56.

N.B. het deel aan het kerkhof gelegen heette vroeger Pieterskerkhof. Niet te verwarren met de Kloksteeg of Torensteeg of Heksteeg bij het Stadhuis.

1849: ook wel Torensteeg.

Klomppoort

West-Marendorp-Landzijde fol. 475, 475v., 481-482.

Gang van de Jan Vossensteeg naar het westen, sinds 1870 nr. 57.

Klooster en Sint Michielstraat

Overmare-Landzijde fol. 555v.

Vroeger heette het geheel Michielstraat.

Kloostersteeg, Willem Daniël(sz.) of Sacksteeg

West-Nieuwland fol. 157v.-166v.

Vroeger zijsteegje van de Vliet benoorden de Molensteeg.

Klootpoort

West-Marendorp-Landzijde fol. 503-509.

Gang van de Jan Vossensteeg naar het westen, bezuiden de Oude Vest.

Klootpoort of Vischpoort

Hogewoerd fol. 277v.-282v.

Koenesteeg 14 (1870)

Knottenstraat

Oost-Nieuwland fol. 475v.-478v.

(Vroegere straat van Steenschuur naar vroegere Veldenstraat, thans deel van Van der Werfpark)

Koddesteeg

West-Marendorp-Landzijde fol. 350-378v.

Ook Coddesteeg; twee zijsteegjes heetten Willem Aelbrechtsstege en Dammes die Costersteeg: *Steech in, steeg uit* p. 57.

Koekebakspoort

Hogewoerd

Ook wel: Van Eykspoort, Wielmakersteeg 11 (tegenover de Spilsteeg).

Koenesteeg

Hogewoerd fol. 274v.-300v.
Oorspronkelijk Coenraet Zoelinxsteeg, *Steech in, steeg uit* p. 58.

Koepoortsgracht

Oostzijde West-Nieuwland fol. 31v.-33, 47-51v., 74v.-76v., 77-82, 96 en 96v.
Westzijde West-Nieuwland fol. 97-98, 101v.-128v.
(thans Doezastraat)

Koestraat

1. Oost-Marendorp-Landzijde fol. 245v.-250.
2. Bezuiden Haarlemmerstraat, vroeger Korte Veststraat: Marendorp-Rijnzijde fol. 570-572.
Vroeger: Veststeeg.

Kolfbaan

Zie: Kolfbaanpoort.

Kolfbaanpoort

Oost-Nieuwland fol. 391-392b.
Ook wel: Kolfbaan of Doornikpoort, gang van de Zijdgracht naar het westen, sinds 1870 Zijgracht 33, later Korevaarstraat 45.

Kolfmakersteeg of Meutjessteeg

Zuid-Rapenburg fol. 319-335.
Ook Claes Tierlootsteeg, *Steech in, steeg uit* p. 59.

Kolfmakersveststeeg

Zuid-Rapenburg fol. 395-412v.
(verlengde van de Kolfmakersteeg; ook wel Kolfmakersteeg of Achterste Kolfmakersteeg genoemd.

Komkommerpoort

Zuid-Rapenburg.
Gang van de 5^e Binnenvestgracht naar het oosten, benoorden de Zegersteeg; 5^e Binnenvestgracht 11.
Ook wel Komkommershof.

Komkommershof

Zuid-Rapenburg
Ook wel: Komkommerpoort.
Gang van de 5^e Binnenvestgracht naar het oosten, benoorden de Zegersteeg, 5^e Binnenvestgracht 11.

Koningspoort

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 118-122v.
Gang van de Lange Paradijssteeg naar het oosten, sinds 1870 nr. 20.

Koolgracht

Zie Buurtgracht.

Koolstraat

Zijloord fol. 59v.-68v., 77v.-78v.

Koorlammersteeg

Wanthuis fol. 36-38
Koorlammerstege wordt al genoemd in 1533; ook wel: Stincsteeg, Nauwesteeg, Rijnsteeg (ca. 1830), Cors Lammensteeg, Coer Lammensteeg, Kors Lammensteeg, Keurlammersteeg. *Steech in, steeg uit* p. 60.

Koornbrugsteeg

Wanthuis fol. 22, 24v.-26, 29 en 29v.

Vroeger Korte Koornbrugsteeg of Kleine Koornbrugsteeg (1581), ter onderscheiding van de Burgsteeg, die toen Lange Koornbrugsteeg heette. Ook wel: Rogghenbroetstege (?, 1381), Louweris de Smitstege (1406), Cornelissteeg, Brugsteeg (1614). *Steech in, steeg uit* p. 61.

Koorsteeg

Kerkvierendeel fol. 228v.
(thans Hooglandse Kerkkoorsteeg)

Koppenhinksteeg

Kerkvierendeel fol. 142v.-165v.
(Vroeger Lange Coppingsteeg). Ijsbrant Aelbrechtssoenssteghe (1393), Coppijn Hiexstege (1434), Koppeninxsteeg enz.; de Korte Koppenhinksteeg heet thans Kaasmarkt. *Steech in, steeg uit* p. 62.

Korenbrugsteeg

Wanthuis fol. 22, 24v.-26, 29 en 29v.
vroeger Kleine Koornbrugsteeg (1581) of Korte Korenbrugsteeg (ter onderscheiding van de Burgsteeg die toen Lange Korenbrugsteeg heette) of Korte Korenbeurssteeg. Zie verder onder Koornbrugsteeg.

Korevaarstraat

1. Tussen Steenschuur en Levendaal, vroeger Stinksteeg of Jodenkerksteeg: Hogewoerd fol. 399v.
2. Van Levendaal tot Hoefstraat, vroeger Zijdgracht, Oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 361; Westzijde: Oost-Nieuwland fol. 389.

Korte Agnietenstraat

Overmare Landzijde fol. 481v.-485.

Korte Bouwenlouwensteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 157-163v.
Boudijn Louwensoensteghe (1392), *Steech in, steeg uit* p. 12-13.

Korte Coppingsteeg

Noordzijde: Kerkvierendeel fol. 139.
Zuidzijde: Kerkvierendeel fol. 212.
(thans deel van de Kaasmarkt)

Korte Diefsteeg

Vleeshuis fol. 189v.-195.
In 14e eeuw Gravinnesteeg, *Steech in, steeg uit* p. 19.

Korte Duizendraadsteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 176v.-187.
(thans Duizendraadsteeg van Haarlemmerstraat tot Van der Werfstraat)

Korte Hoefstraat

Oost-Nieuwland fol. 437a-444v.
(thans oostelijkste deel van de Hoefstraat, van Garenmarkt tot Korevaarstraat)

Korte Koornbrugsteeg

Wanthuis fol. 22, 24v.-26, 29 en 29v.
(thans Koornbrugsteeg)
Vroeger (1581) ook: Kleine Koornbrugsteeg.

Korte Koppenhinksteeg

Noordzijde: Kerkvierendeel fol. 139-142v.
Zuidzijde: Kerkvierendeel fol. 212-215.

Thans deel van de Kaasmarkt, van Middelweg tot Hooigracht.

Korte Langestraat

Westzijde van Zuidsingel af: Noord-Rijnevest fol 115v.-119.

Oostzijde van Kerkplein af: Noord Rijnevest fol. 167v.-171v.

Korte Lijsbethsteeg

Overmare-Landzijde fol. 562v.

Vroeger ook wel Dwars-(Sint)-Michielstraat. *Steech in, steeg uit* p. 66.

Korte Mare

A. Vroegere naam voor Stille Mare: Overmare-Rijnzijde fol. 393v.-395v.

B. Tegenwoordige naam: van de Marepoort tot de Langegracht: Nieuwmare fol. 269-271.; van de Langegracht tot de Oude Singel: Nieuwmare fol. 85-92 (oostzijde) en 92v.-98 (westzijde).

Korte Nieuw(e)straat

Noordzijde: Burgstreng fol. 77v.

Zuidzijde: Brugstreng fol. 92v.

Dit is het westelijkste deel van de huidige Nieuwstraat.

Korte Oosthavenstraat

Oostzijde: Havenbon fol. 448v.-448a v.

Westzijde: Havenbon fol. 448f-449.

Dit was het verlengde van de Oosthavenstraat benoorden Ververstraat.

Korte Oude Vest

Noord-Rapenburg fol. 267-314v.

Ook: Nedergelegde Vestwal, Korte Vest, Oude Vest, Dwars-Rapenbrug of Nedergeleyde Walle.

Thans: Galgewater.

Korte Pancraskerksteeg

Marendorp-Rijnzijde fol. 528.

(Thans Hooglandse Kerksteeg)

Korte Paradijssteeg

Vormde met de huidige Grevenstraat de Hooglandse Kerksteeg of Paradijssteeg.

Zie Paradijssteeg.

Korte Pieterskerkkoorsteeg

Zuidzijde: Wolhuis fol. 172v.-174v.

Noordzijde: Vleeshuis fol. 179-181v.

vroeger ook wel Korte Pieters Koorsteeg of Korte Pieterskerksteeg, Corte Pieters Korsstege of Corte Pieters Kerckstege.

Korte Pieterskoorsteeg

Zuidzijde: Wolhuis fol. 172v.-174v.

Noordzijde: Vleeshuis fol. 179.

(Thans en vroeger ook wel Korte Pieterskerkkoorsteeg)

Korte Raamsteeg

Oost-Nieuwland fol. 416v.-421v. en 422-423. *Steech in, steeg uit* p. 92-93.

Korte Scheistraat

Nieuwmare fol. 219-221 (oostzijde) en 221v.-225 (westzijde).

Korte Schoolsteeg

Vleeshuis fol. 214-222a.

(Vroeger ook wel Varkensteeg of Lombardsteeg)

Niet te verwarren met de Korte Schoolsteeg, in het verlengde van de Schoolsteeg in zuidelijke richting, thans Muskadelsteeg.

Korte Schoolsteeg

Over 't Hof fol. 445-446.

Thans Muskadelsteeg. Niet te verwarren met de Korte Schoolsteeg, die oudtijds ook Lombardsteeg of Varkensteeg heette, in het noordelijke verlengde van de Schoolsteeg van Langebrug tot Breestraat.

Korte Spilsteeg

Zuid-Rijnevest fol. 45-53.

Thans: Dwarsbolwerkstraat.

Korte Vest, Oude Vest of Dwars Rapenburg

Noord-Rapenburg fol. 267-314v.

(Thans Galgewater)

Ook: Korte Oude Vest, Nedergelegde Vestwal, Nedergeleyde Walle.

Korte Vestestraat

Marendorp-Rijnzijde fol. 570.

Thans Koestraat bezuiden Haarlemmerstraat.

Korte Vrouwensteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 410-415.

Thans Vrouwensteeg.

Korte Zandstraat

Zijloord fol. 237v.-243.

Vroeger: Achterste Zandstraat; verlengde van de Lange of Voorste Zandstraat, ten noorden van de Langegracht.

Kort Galgewater

Tegenover Prinsessekade (vroeger een deel van de Steenstraat): Hogemors fol. 449-452.

Tegenover Galgewater (vroeger Rijn geheten): Hogemors fol. 452v.-460, 527 en 527v.

Kort Rapenburg

Oostzijde: Gasthuisvierendeel fol. 290-295.

Westzijde: Noord-Rapenburg fol. 259-266a v.

Kortsteeg: zie Pieterskerkchoorsteeg**Kort Steenschuur**

Wanthuis fol. 48a-49v.

Alleen noordwestzijde thans Gangetje geheten.

Kraaienvangersteeg of Legewerfsteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 193v.-201v.

Kraaierstraat

Westzijde van de Hogewoerd tot de Rijn: Hogewoerd fol. 240a v.-240x v., 240aa.

Westzijde van het Levendaal tot de Hogewoerd: Hogewoerd fol. 462-463, 475v.-477v.

Westzijde ten zuiden van het Levendaal: Oost-Nieuwland fol. 36-37v., 58-59v., 78 en 78v.

Oostzijde van de Hogewoerd tot de Rijn: Zuid-Rijnevest fol. 1 en 1v.

Oostzijde van het Levendaal tot de Hogewoerd: Zuid-Rijnevest fol. 43v.-44v., 53v.-55v.

Oostzijde van de Gortestraat tot het Levendaal: Zuid-Rijnevest fol. 104v.-106.
Oostzijde van de Haverstraat tot de Gortestraat: Zuid-Rijnevest fol. 130v.-132.
Oostzijde van de Binnenvestgracht tot de Haverstraat: Zuid-Rijnevest fol. 157v. en 158.

Krabbesteeg

Hogewoerd fol. 306v.-326.
Vroegere naam voor Krauwelsteeg (1850).

Krakeelpoort

Nicolaasgracht fol. 121v.-126.
Gang van de Uiterstegracht naar het westen.
Later Uiterstegracht 134.

Krauwelsteeg

Hogewoerd fol. 306v.-326.
Vroeger ook wel: Krabbesteeg (1850). *Steech in, steeg uit* p. 46.

Krocht, De

Zuid-Rapenburg.
Gang van de Vliet naar het westen benoorden de Bakkersteeg; tussen Vliet 19 en 21.

Kromme elleboogsteeg of Boisestraat

Zuid-Rapenburg fol. 337v.-341 en 343v.-347v.
(Vroeger dwarsstraatje benoorden Kolmakersteeg)

Kruisstraat

Hogemors fol. 460v.-462v. (oostzijde Smidsteeg), 463-479 (oostzijde Kruisstraat), 479v.-484v. en 502v.-508 (westzijde Kruisstraat) en 525v.-526v. (westzijde Smidsteeg).
(Vroeger maakte de Smidsteeg er het zuidelijkste deel van uit; het geheel heeft ook Dwarskleistraat geheten). Ook wel Smidsstraat. *Steech in, steeg uit* p. 105.

Kuddeplukkerspoort

Oost-Nieuwland.
Gang van de Garenmarkt naar het oosten, tussen Garenmarkt 20 en 22.

Kuiperspoort

West-Nieuwland fol. 126a-126b v.
Gang van de Koepoortgracht naar het westen, bezuiden het Rapenburg.

Kuipersteeg

Marendorp-Rijnzijde fol. 510-515.
Steech in, steeg uit p. 63.

Kuipersteeg of Berckelstraat

Over 't Hof fol. 374v.-377.
Thans Berkendaalstraatje.

Kijfgracht

Westzijde: Waardbon fol. 493a, 493v.-501.
Oostzijde: Waardbon fol. 501v.-503 en 508v.-512v.

Kijffhoek of Kijffhoeksteeg

West-Nieuwland fol. 82v.-95v.
Ook wel: Kijffhouffstraat of Kijffhoekstraat.
(Thans Hoefstraat van Doezastraat tot St. Jacobsgracht)

Laatste Bakkersteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 203v.

Vroeger ook Pelikaanstraat geheten; dit is de huidige Pelikaanstraat benoorden Haarlemmerstraat.

Laatste Tweelingstraatje

Zijloord fol. 261-269.

Later: Tweede Tweelingstraat.

Lambertuspoort

Hogewoerd.

Gang van de Krauwelsteeg naar het westen, Krauwelsteeg 5, thans verdwenen en opgegaan in de verbrede Sint Jorisseeg.

Lammermarkt

Noordzijde: Nieuwmare fol. 211.

Zuidzijde: Nieuwmare fol. 153.

Vóór de demping meestal (Korte) Langegracht genaamd.

Lammertpoort

Oost-Nieuwland fol. 376 en 376v.

Gang van de Zijdgracht naar het oosten, sinds 1870 Zijdgracht 34.

Lange Agnietenstraat

Overmare Landzijde fol. 487v.-494v.

Lange Bouwenlouwensteeg

Oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 319v.-328.

Westzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 328v.-339.

(Thans Druckerstraat)

Boudijn Louwensoensteghe (1392), *Steech in, steeg uit* p. 12-13.

Langebrug of Voldersgracht

Oostzijde, van 't Steenshuur tot de Pieterskerkkoorsteeg: Wolhuis fol. 103v.-109, 136-137, 145-145v., 148v.-149v., 160-162, 166-172.

Noordzijde, van het Rapenburg tot de Pieterskerkkoorsteeg: Vleeshuis fol. 232c-232d v., 233v.-246.

Zuidzijde, van de Pieterskerkgracht tot het Rapenburg: Over 't Hof 406v., 409, 424ab v. en 456v.-457v.

Zuidzijde, van de Pieterskerkgracht tot de Pieterskerkkoorsteeg: Over 't Hof fol. 380a-389 en 395-397.

Westzijde, van de Pieterskerkkoorsteeg tot het Steenshuur: Zevenhuizen fol. 1-11 en 26v.-38.

Lange Coppelingsteeg

Kerkvierendeel fol. 143.

(Thans Koppenhinksteeg)

Lange Diefsteeg

Over 't Hof fol. 362v.-370.

In 14e eeuw Gravinnesteeg, *Steech in, steeg uit* p. 19.

Lange Duizendraadsteeg

Oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 265-276v.

Westzijde: Oost-Marendorp Landzijde fol. 277-281v.

(Thans Duizendraadsteeg van Van der Werfstraat tot Oude Vest)

Lange Elisabethsteeg

Overmare-Landzijde fol. 591v.

Thans en vroeger meestal Lange Lijsbethsteeg.

Langegracht

Noordzijde, van Mare tot Wijkstraatje: Nieuwmare fol. 210a v.-218v., 225v.-236v.

Noordzijde, van Mare tot Volmolengracht: Nieuwmare fol. 271v.-289v., 309v.-328 en 337v.-342.

Noordzijde, van Volmolengracht tot Houtmarkt: Zijloord fol. 214-215v., 223-224, 234v.-237, 243v.-250, 258v.-260v., 269v.-272v., 282v.-287, 297v.-299v., 315-318, 328-332v., 334a v., 335.

Zuidzijde, van Nieuwe Beestenmarkt tot Mare: Nieuwmare fol. 153-173v. en 200v.-210a.

Zuidzijde, van Volmolengracht tot Mare: Nieuwmare fol. 34-84v.

Zuidzijde, van Houtmarkt tot Volmolengracht: Zijloord fol. 42v.-59, 79-95, 137-153v. en 171v.-192.

N.B. Het deel bewesten de Mare heet thans Lammermarkt, vroeger ook wel Korte Langegracht.

Lange Koornbrugsteeg

Burgstreng fol. 86.

(Thans Burgsteeg)

Lange Lijsbethsteeg

Overmare-Landzijde fol. 591v.-595.

Vroeger ook wel (Lange) Elisabethsteeg. *Steech in, steeg uit* p. 67.

Lange Mare

Westzijde: Overmare-Landzijde fol. 513v., 522-525, 532v.-538, 633a v.-638.

Oostzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 335-347v., 452-460.

Vroeger ook: Maren.

Lange Nieuw(e)straat

Noordzijde: Kerkvierendeel fol. 242v.

Zuidzijde: Burgstreng fol. 112.

Dit is het oostelijke deel van de huidige Nieuwstraat.

Lange Paradijssteeg: zie Paradijssteeg en Hooglandse Kerksteeg

Lange Pieterskerkkoorsteeg

Noordzijde: Over 't Hof fol. 351-356v.

Zuidzijde: Zevenhuizen fol. 176v.-182.

(Vroeger ook wel Lange Pieterskoorsteeg of Lange Pieterskerksteeg); Pieterskerksteeg (1432), Kercksteeg (1411), Choorsteeg, zelfs wel Korssteeg of Kortsteeg. *Steech in, steeg uit* p. 85.

Lange Pieterskoorsteeg

Noordzijde: Over 't Hof fol. 351-356v.

Zuidzijde: Zevenhuizen fol. 176v.-182.

(Thans en vroeger ook wel Lange Pieterskerkkoorsteeg)

Lange Raamsteeg

1. Van Doezastraat tot St. Jacobsgracht: West-Nieuwland fol. 52-74.

2. Van St. Jacobsgracht tot Garenmarkt (Vroeger Middelste Raamsteeg geheten): Oost-Nieuwland fol. 501v.-515v.

Thans: Raamsteeg. *Steech in, steeg uit* p. 92-93.

Lange Scheistraat

Nieuwmare fol. 174-193 (westzijde) en 193v.-200 (oostzijde).

Lange Schoolsteeg

Over 't Hof fol. 409v.-424v.

Thans Schoolsteeg; vroeger ook wel Varkensteeg, evenals de Korte Schoolsteeg.

Langestraat

A. van Nieuwe Rijn tot Oosterkerkstraat.

westzijde: Noord-Rijnevest fol. 119v.-137v.

oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 140v.-154, 160v.-164v.

B. van Zuidsingel tot Kerkplein, thans Korte Langestraat.

Lange Vrouwensteeg

Gasthuisvierendeel fol. 313-315v.

Thans Vrouwensteeg van Breestraat tot Kippenbrug.

Lange Zandstraat

Zijloord fol. 154.

Vroeger Voorste Zandstraat.

Laurens van Dalensteeg of Hoeresteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 130v.-141v.

Deze verdwenen steeg liep ongeveer ter plaatse van de huidige Marendorpse dwarsstraat. In de 17^e-19^e eeuw ook: Laurens van Dalenstraat.

Levendaal

Noordzijde, van Steenschuur tot Kraaijerstraat: Hogewoerd fol. 394-399, 412-425v., 428v.-429, 434v.-461v.

Noordzijde, van Binnenvestgracht tot Kraaijerstraat: Zuid-Rijnevest fol. 76v.-87, 90v.-96v., 99v.-104.

Zuidzijde, van Kraaijerstraat tot Geeregracht: Oost-Nieuwland fol. 79-88.

Zuidzijde, van Geeregracht tot Garenmarkt: Oost-Nieuwland fol. 320-321v., 327-333v., 343-344, 351v.-353, 357v.-360v., 404-411v.

Zuidzijde, van Kraaijerstraat tot Rijnstraat: Zuid-Rijnevest fol. 106v.-117v.

Zuidzijde, van Rijnstraat tot Pakhuisstraat: Zuid-Rijnevest fol. 184-191v.

Zuidzijde, van Pakhuisstraat tot Binnenvestgracht: Zuid-Rijnevest fol. 227-229.

Legewerfsteeg of Kraaienvangersteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 193v.

Steech in, steeg uit p. 64.

Lobbesteeg, Claes Dobbesteeg of Claes Douwensteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 168v.-174v.

Smalle, thans afgesloten, doorgang van Haarlemmerstraat naar Van der Werfstraat.

Volgens *Steech in, steeg uit* p. 65 ook wel Dirc van Banckensteeg (ca. 1581).

Loenenpoort of Loonenpoort

Oost-Nieuwland.

Ook wel Zakkensteeg.

Gang van de Zijdgracht naar het oosten, tegenover de Hoefstraat, vroeger tussen Zijdgracht 36 en 38, thans verdwenen.

Lokhorststraat

Over 't Hof fol. 437-443v.

(vroeger Lockhorststeeg)

Lombardpoort

Zevenhuizen

Gang in de Nieuwsteeg naar het noordoosten tegenover de Salomonsteeg.

Lombardsteeg of Varkensteeg of Korte Schoolsteeg

Vleeshuis fol. 214-222a.

Niet te verwarren met de Lombardsteeg bij de Haarlemmerstraat.

Lombardsteeg, Vrouw Juttensteeg of Juffer Juttensteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 149-152v.

Niet te verwarren met de Lombardsteeg of Varkensteeg, thans Korte Schoolsteeg.

17^e eeuw ook: Oude Lombardsteeg. Ook wel Steegje zonder end en Ickersteegje of Nickersteegje, zie *Steech in, steeg uit* p. 68.

Looierstraat

westzijde: Havenbon fol. 426v.-429 en 440v.-441.

oostzijde: Havenbon fol. 433-440.

(thans Zijlstraat)

Niet te verwarren met de nog bestaande 1^e en 2^e Looierstraat achter de Waardgracht

Looierstraat (Eerste en Tweede)

Westzijde: Noord-Rijnevest fol. 378-400.

Oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 400v.-432.

Vroeger ook wel Nieuwe Looierstraat

Niet te verwarren met de vroegere (Oude) Looierstraat, thans Zijlstraat geheten.

Loonenpoort of Loenenpoort

Oost-Nieuwland.

Ook wel: Zakkensteeg; gang van de Zijdgracht naar het oosten, tegenover de Hoefstraat, vroeger tussen Zijdgracht 36 en 38, thans verdwenen.

Lourens van Dalensteeg

Zie Laurens van Dalensteeg.

Loridanshofje, (Pieter)

Noord-Rapenburg

Oude Varkenmarkt 1.

Luizenmarktsteeg, Torensteeg of Hooglandse Kerktorensteeg of St. Pancraskloksteeg.

Burgstreng fol. 97.

(Thans Beschuitsteeg).

Lijsbethsteeg

1. Lange Lijsbethsteeg: Overmare-Landzijde fol. 591v.

2. Korte Lijsbethsteeg, vroeger ook wel Dwars-(Sint)-Michielstraat: Overmare-Landzijde fol. 562v.-564.

Maarsmansteeg

Zuidzijde: Wanthuis fol. 3, 3v. en 5-8v.

Noordzijde: Gasthuisvierendeel fol. 340a-347.

Ook Bruggestraat (1347), Mairsemanstrate (1377), *Steech in, steeg uit* p. 69.

Maartensdochterhof, Cathrijn

Oost-Nieuwland fol. 370-374.

Gelegen ten oosten van de Zijdgracht, sinds 1870 nr. 26, even ten zuiden van de huidige Cathrijnstraat; in 1910 verplaatst naar Pasteurstraat 2A.

Mandenmakersteeg

Gasthuisvierendeel fol. 253v.-262v.

Ook wel Craensteeg; zie *Steech in, steeg uit* p. 70.

Manegestraat

Zuid-Rapenburg.

19^e-eeuwse steeg van de Achterste Doelensteeg naar de Paterstraat bewesten de Doelengracht, later opgegaan in het Doelenterrein.

Mare

A. Stille Mare (vroeger Korte Mare), westzijde: Overmare-Rijnzijde fol.393.

B. Lange Mare, westzijde: Overmare-Landzijde fol. 522; oostzijde: West-Marendorp-Landzijde: fol. 335.

C. Nieuwe Mare, van de Vest tot de Langegracht, Nieuwmare fol. 266; van de Langegracht tot de Oude Singel: Nieuwmare fol. 92v.

D. Korte Mare, van de Marepoort tot de Langegracht: Nieuwmare fol. 269; van de Langegracht tot de Oude Singel: Nieuwmare fol. 85.

(Vroeger werd de Stille Mare Korte Mare genoemd)

Marendorp

Thans Haarlemmerstraat.

Zie Haarlemstraat.

Marendorpse Achtergracht

Zie Achtergracht.

Marendorpse dwarsstraat

Deze nieuwe straat is gekomen ter plaatse van de vroegere Laurens van Dalensteeg of Hoerensteeg.

Maria Gijzensteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 233-241v.

Vroeger Bokkensteeg of Bokkenstraatje. Genoemd naar Maria Gijsbrechtsdr., weduwe van Pieter Cornelisz., die hier in 1600 woonde. *Steech in, steeg uit* p. 72.

Mariensteeg, Moer Annensteeg of Moriaansteeg

Overmare-Landzijde fol. 607.

Vroeger steegje van Caeciliastraat naar Oude Vest tussen Lijsbethsteeg en Stommesteeg.

Marktsteeg

Nieuwmare fol. 103v.-106 (oostzijde) en 106v.-112 (westzijde)

Vroeger Prinsensteeg of Prinsenstraat of Nieuwe Princestraat (17^e eeuw). In 1903 verdoopt, zie *Steech in, steeg uit* p. 71.

Masmanspoort

Oost-Nieuwland fol. 492-496.

(aan de St. Jacobsgracht oostzijde)

Meutjessteeg of Kolmakersteeg

Zuid-Rapenburg fol. 319.

Michielstraat

Overmare-Landzijde fol. 555v.-562, 564v.-566v., 563v.?

Thans Klooster en Sint Michielstraat.

Meulenaarspoort

Noord-Rapenburg.

Gang van het Galgewater naar het zuiden, tussen Kort Rapenburg en Valkensteeg, thans verdwenen.

Meutjessteeg

Zuid-Rapenburg fol. 319-335.

Thans Kolmakersteeg.

Michelshofje, Jean

Over 't Hoff

Pieterskerkstraat 10

Ook wel: Jan Michielshofje.

Middelstegracht

Westzijde: Gansoorde fol. 278(bij Oude Rijn)-343v.(bij Nieuwe Rijn); passeert de Vleersteeg bij fol. 292v. en de Groenesteeg bij fol. 324v.

Oostzijde: Nicolaasgracht fol. 29v.-32v., 37v.-44, 47-58, 71v.-104.

Middelste Raamsteeg

Oost-Nieuwland fol. 501v.-515v.

Thans het oostelijke deel van de (Lange) Raamsteeg. Zie aldaar.

Middelweg

Westzijde: Kerkvierendeel fol. 166-188.

Oostzijde: Kerkvierendeel fol. 188v.-198v., 203-211.

Het deel ten zuiden van de Hooglandse Kerkkoorsteeg heette vroeger Pancras Kerkhof (oostzijde): Kerkvierendeel fol. 248v.-254.

Minnebroersgracht

Westzijde: Waardbon fol. 516v.-526v.

Oostzijde: Waardbon fol. 527-534a.

Vroeger ook Minnebroedersgracht of Minnebroerssloot(je) of Minnebroederssloot of Slootgen Gods.

Mirakelsteeg

West-Marendorp-Landzijde fol. 382-415.

Vroeger (16^e eeuw) ook St. Annenstraat genaamd. *Steech in, steeg uit* p. 74.

Moer Annensteeg, Mariensteeg of Moriaansteeg

Overmare-Landzijde fol. 607-613v.

Vroeger steegje van Caeciliastraat naar Oude Vest tussen Lijsbethsteeg en Stommesteeg.

Molensteeg, Molenwerfsteeg of Valkensteeg

Noord-Rapenburg fol. 242.

Thans Valkensteeg, niet te verwarren met de Molensteeg tussen Doezastraat en Vliet of met de Molensteeg of Rijnveststeeg bij de Langegracht.

Molensteeg

West-Nieuwland fol. 178v.-194v.

Niet te verwarren met de Molensteeg, Molenwerfsteeg of Valkensteeg of met de Molensteeg of Rijnveststeeg.

Werd in de beginperiode (rond 1400) ook wel de Cleypetten genoemd. *Steech in, steeg uit* p. 75.

Molensteeg of Rijnveststeeg

Westzijde: Nieuwmare fol. 290.

Oostzijde: Nieuwmare fol. 304.

Niet te verwarren met de Molensteeg of Molenwerfsteeg of Valkensteeg of met de Molensteeg tussen Doezastraat en Vliet.

Molenwerff

Noord-Rapenburg fol. 242-249a.

Ook: Molenwerfsteeg, Molensteeg; thans: Valkensteeg.

Molenwerfsteeg, Molensteeg of Valkensteeg

Noord-Rapenburg fol. 242-249a.

Ook wel: Molenwerff.

Niet te verwarren met de (latere) Molenwerfsteeg tussen Uiterstegracht en Vestestraat.

Molenwersteeg (Molenwerfsteeg)

Nicolaasgracht fol. 283.

Niet te verwarren met de Molenwerfsteeg, Molensteeg of Valkensteeg tussen Noordeinde en Galgewater.

Leidde naar de molen van de familie Put, die hier van 1574 tot 1619 gestaan heeft.

Steech in, steeg uit p. 76.

Mooi Japensteeg

Vleeshuis fol. 207-210v.

Thans: Mooi Japiksteeg. Voorheen: Meester Andriessteeg (1449), Meester Aermtssteeg (1476), Jan Bruynensteeg (ca. 1519), Jan van Dortensteeg of Jan van Dorstensteeg (17e eeuw); ook wel Moei Japensteeg of Mooi Jacobsteeg;

Steech in, steeg uit p. 77.

Mooi Japiksteeg of Jan van Dortensteeg

Vleeshuis fol. 207-210v.

1849: Mooy Jacobssteeg.

1899: Mooi Japensteeg.

Mooy Jacobssteeg

Vleeshuis fol. 207-210v.

Thans: Mooi Japiksteeg.

Moriaansteeg, Moer Annensteeg of Mariensteeg

(Moer Annensteeg, naam in bonboek, ook in Oud-Belastingboek; in Vetus echter St. Annenpoort)

Overmare-Landzijde fol. 607

Vroeger steegje van Caeciliastraat naar Oude Vest tussen Lijsbethsteeg en Stommesteeg. Niet te verwarren met de St. Ursulasteeg, of met de huidige Moriaansteeg.

Moriaansteeg (in het Bonboek Kerkvierendeel: Kerchoff Noordzijde)

Kerkvierendeel fol. 254v.-257v.

(Vroeger Kerksteeg of Pancras Kerkhof noordzijde). Ook wel eens Wintersteeg genoemd, Kerksteeg, Hooglandse Kerkstraat; *Steech in, steeg uit* p. 78.

Niet te verwarren met de Moriaansteeg, Moer Annensteeg of Mariensteeg (thans verdwenen) of met de Moriaansteeg, thans St. Ursulasteeg.

Moriaansteeg

Overmare-Landzijde fol. 464-470 (aldaar genoemd St. Ursulensteeg)

Thans Sint Ursulasteeg.

Niet te verwarren met de Moriaansteeg of Moer Annensteeg of met de huidige Moriaansteeg.

Morsstraat

Van Blauwpoortsbrug tot Kruisstraat: Hogemors fol. 437-448v.

Van Kruisstraat tot Morspoort: Hogemors fol. 508v.-516 (noordzijde) en 516v.-525 (zuidzijde).

(Vroeger Kleistraat of Galgstraat)

Mosterdsteeg of Botersteeg

Wanthuis fol. 55-56v.

Vóór 1574 ook wel geheten Coman Jan Cockensteeg (Waarboek E fol. 180v.).

In 1849 en 1850 Mostaardsteeg geheten. Ook wel Poortersteghe (1433), Buitenstege (1578) en Boter- of Karnemelksteeg (17e eeuw); *Steech in, steeg uit* p. 79.

Mostertpoort

Zijloord fol. 140-141.

Gang van de Langegracht naar het zuiden, tussen Voorste Zandstraat en Oostdwarsgracht.

Muskadelsteeg

Over 't Hof fol. 445-446.

Vroeger ook wel Korte Schoolsteeg geheten. *Steech in, steeg uit* p. 80.

Namenshofje, Barend van

West-Nieuwland.

Hoefstraat 12.

Narmstraat

Van Beestenmarkt tot Kruisstraat: Hogemors fol. 420-429v.

Van Kruisstraat tot Binnenvestgracht (vroeger Achterste Narmstraat): Hogemors fol. 485-489v. (noordzijde) en 490-502 (zuidzijde).

Vroeger ook wel Armstraat of Dwarskruisstraat of Narm (17^e eeuw).

Nedergelegde Vestwal

Noord-Rapenburg fol. 267-314v.

Ook: Korte Vest, Korte Oude Vest, Oude Vest, Dwars-Rapenburg, Nedergeleyde Walle.

Thans: Galgewater.

Nedergeleyde Walle

Noord-Rapenburg fol. 267-314v.

Ook: Oude Vest.

In de 19^e eeuw: Korte Oude Vest, Korte Vest, Dwars-Rapenburg, Nedergelegde Vestwal.

Thans: Galgewater.

Neurenburgerpoort

West-Nieuwland

Gang tussen Doezastraat 21 en 23.

Buurtkaarten 1854 Wijk II, buurt 3; Prentverz. nr. 429-3

Moet overeenkomen met de "poort" in Bonboek West-Nieuwland fol. 107.

Nieuwe Beestenmarkt

Oostzijde: Nieuwmare fol. 144v.-152v.

Westzijde: Hogemors fol. 395v.-406.

Vroeger: Westdwarsgracht (tot in de 19e eeuw) en IJzere(n)gracht (19e eeuw).

Nieuwe Boysenstraat

Zuid-Rapenburg fol. 337v.-341, 343v.-347v.

(Ook wel Boiesstraat of Kromme elleboogsteeg)

Nieuwebrugsteeg

a. ten noorden van de Hogewoerd: Hogewoerd fol. 231v.

Vroeger: Watersteeg(je) of Derde Watersteeg.

b. ten Zuiden van de Hogewoerd: Hogewoerd fol. 258v.-270.

Vroeger: Vrouwensteeg (19^e eeuw) of Varkensteeg. Onser Liever Vrouwensteghe (1533); *Steech in, steeg uit* p. 82-83.

Nieuwe Burchstraat

Noord-Rapenburg fol. 6v.-15v.

Ook: Burchstraat of Witte Paardesteeg. Van de Doelengracht (achter de Hortus) naar het westen.

Nieuwe Houtmarkt

Zijloord fol. 333-339.

(Thans Houtmarkt)

Nieuwe Mare

Van de Vest tot de Langegracht: Nieuwmare fol. 266-268v.

Van de Langegracht tot de Oude Singel: Nieuwmare fol. 92v.-98.

Nieuwe Oosterlingplaats

Oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 423v.-437v.

Zuidzijde: Oost-Nieuwland fol. 445-446v.

Westzijde: Oost-Nieuwland fol. 458-464v.

(Thans Garenmarkt bezuiden Raamsteeg)

Nieuwe Rijn

1. Van Visbrug tot Vestestraat zie: Gansoord.

2. Van de Herengracht tot de Vestestraat: Noord-Rijnevest fol. 1-3v.

Van de Langestraat tot de Herengracht: Noord-Rijnevest fol. 82-85.

Van de Oranjegracht tot de Langestraat: Noord-Rijnevest fol. 138-140.

Van de Waardgracht tot de Oranjegracht: Noord-Rijnevest fol. 200-202.

Van de Kaarsemakersstraat tot de Waardgracht: Noord-Rijnevest fol. 287, 287v.

Van Binnenvestgracht tot Kaarsemakersstraat: Noord-Rijnevest fol. 469 en 469v.

3. (Thans Botermarkt) Wanthuis fol. 30.

4. (Thans Utrechtse veer) Zuid-Rijnevest fol. 2.

Nieuwe Sint Jacobsgracht

Oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 516-533v.

Westzijde: West-Nieuwland fol. 1-16.

(Thans: Sint Jacobsgracht, ergo het zuidelijke deel tussen Raamsteeg en Hoefstraat)

Nieuwe Sionstraat

Noord-Rapenburg fol. 18v.-30.

Verdwenen; genoemd naar Sion Luz. (zie *Leids Jaarboekje* 1957 p. 106-118)

Ook: Sionstraat; van de Doelengracht (achter de Hortus) naar het westen.

Nieuwe Volmolengracht

Westzijde: Nieuwmare fol. 25.

Oostzijde: Zijloord fol. 192v.

Thans: Volmolengracht.

Nieuwe Volmolensteeg

Westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 581v.

Oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 48v.

Vroegere naam (17^e eeuw), ook wel: Volmolensteeg, Donkeregracht (19^e eeuw); het smalle noordelijkste deel van de Volmolengracht, thans Vollersgracht.

Nieuwe Vrouwe(n)camp

Noordzijde: Overmare-Landzijde fol. 586v.-590.

Zuidzijde: Overmare-Landzijde fol. 579-586.

Dit is de Caeciliastraat bewesten de Sint Ursulasteeg.

Nieuwsteeg

Oostzijde: Zevenhuizen fol. 45-55v.

Westzijde: Zevenhuizen fol. 56-60 en 64-73.

In den beginne St. Pieters Nieuwsteeg; *Steech in, steeg uit* p. 81.

Nieuwstraat

Het gedeelte ten westen van de Hooglandse kerk heette oudtijds Korte Nieuw(e)straat, het middelste deel tegenover de kerk Pancraskerkhof en het oostelijke deel Lange Nieuw(e)straat.

A. (Korte of Kleine Nieuwstraat)

Noordzijde: Burgstreng fol. 77v.-85v.

Zuidzijde: Burgstreng fol. 92v.-94v.

B. (Pancras Kerkhof)

Zuidzijde (nr. 13-41): Burgstreng fol. 95-96v. en 106-111.

Noordzijde: Burgstreng fol. 104v.-105v.

C. (Lange Nieuwstraat)

Noordzijde: Kerkvierendeel fol. 242v.-248

Zuidzijde: Burgstreng fol. 111v., 112-118.

Nobelstraat

Oude naam voor Breestraat tussen Koorlammersteeg en Hogewoerdsbrug.

Noordoostzijde: Wanthuis fol. 50-54v. en 57-61v.

Zuidwestzijde: Wolhuis fol. 85-94v.

Nonnensteeg

Zuidzijde: Zuid-Rapenburg fol. 351-360v.

Noordzijde: Noord-Rapenburg fol. 123-125v.

Ook Zusterensteeg (1466), Jacopinessensteeg (1497), Universiteitsstraat (1594); *Steech in, steeg uit* p. 84.

Noordeinde

Zuidzijde, van het Rapenburg tot de Wittepoort: Noord-Rapenburg fol. 143-152, 212-221.

Noordzijde, van de Wittepoort tot het Kort Rapenburg: Noord-Rapenburg fol. 230v.-241v., 249b v.-258v.

Noorderstraat

Zijloord fol. 318v.-322v. (westzijde) en 323-327v. (oostzijde)

(Vroeger Bolwerkstraat of Achterste Koolstraat)

Noord Rundersteeg

Noordzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 528-530v.

Zuidzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 538v. en 539.

(Vroeger ook wel Achterste Rundersteeg)

Olieslagerspoort

West-Marendorp-Landzijde fol. 446-447.

Gang van de Clarasteeg naar het zuiden, sinds 1870 nr. 17.

Olifantspoort

Gansoorde fol. 412-419.

Gang van de Hooigracht naar het oosten bezuiden de Oude Rijn.

Olijbak

West-Nieuwland.

Gang van het Rapenburg naar het zuiden tussen Rapenburg 131 en 133.

Oostdwarsgracht

Van Oude Vest tot Langegracht: Zijloord fol. 95v.-102 (oostzijde), 102v.-106 en 131-136v. (westzijde).

Van Langegracht naar de vest: Zijloord fol. 273-278 (westzijde) en 278v.-282 (oostzijde).

Oosterkerkstraat

Tussen Oranjegracht en Waardgracht: Noord-Rijnevest fol. 233-236v.

In de 17^e eeuw: Kerkstraat of Kerksteeg, tot in de 19^e eeuw; dan ook: Waardkerksteeg.

Oosterlingplaats (Oude)

Oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 412-416.

Westzijde: Oost-Nieuwland fol. 465-470v.

(Thans Garenmarkt benoorden Raamsteeg)

Zie ook Nieuwe Oosterlingplaats.

Oosthavenstraat

Westzijde: Havenbon fol. 395v.-406.

Oostzijde: Havenbon fol. 412-416v.

Zie voor het verlengde benoorden Ververstraat: Korte Oosthavenstraat.

Oostsingel

Waardbon fol. 539v.-548.

Thans Binnenoostringel

Oostvoldersteeg of Oostvolmolensteeg, Oostvollersteeg

Zijloord fol. 204v.-213v. *Steech in, steeg uit* p. 107.

Oostvolmolensteeg of Oostvoldersteeg

Zijloord fol. 204v.-213v.

Oranjegracht

Westzijde, van de Zuidsingel tot de Nieuwe Rijn: Noord-Rijnevest fol. 175v.-199.

Oostzijde, van de Nieuwe Rijn tot de Zuidsingel: Noord-Rijnevest fol. 202v.-214v., 221-232v., 237-247.

Oude Beestenmarkt

West-Marendorp-Landzijde fol. 531-538.

Thans het noordelijk deel van de Schagensteeg.

Oude Herengracht

Havenbon, van Haven tot Ververstraat fol. 345a v.-354v.

Van Ververstraat tot Herenpoort fol. 461v., 462-464.

Vroeger Herengracht geheten.

Oude Hoefstraat

Oost-Nieuwland fol. 447-457b v.

(Thans middendeel van de Hoefstraat, van St. Jacobsgracht tot Garenmarkt)

't Oude Leprooshuis

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 32v.-35, 282v.-314v., 315v., 316, 317-320.

Gebouwen in gedeelten aan particulieren verkocht, toegang via Oude Vest en Marendorpse Achtergracht. Na 1681 verrees hier het hof Meermansburg.

Oude Oosterlingplaats

Oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 412.

Westzijde: Oost-Nieuwland fol. 465.

Thans Garenmarkt benoorden Raamsteeg; het zuidelijk deel heette Nieuwe Oosterlingplaats.

Oude Rijn

Zuidzijde, van de Hoogstraat tot de Hooglandse Kerkgracht: Burgstreng fol. 37a-55v.

Zuidzijde, van Hooigracht tot Middelstegracht: Gansoorde fol. 424v.-430v.

Zuidzijde, van de Middelstegracht tot de Vestestraat: Nicolaasgracht fol. 104v.-107v. en 290v.-291v.

Zuidzijde, van Vestestraat tot Herengracht: Noord-Rijnevest fol. 45-46.

Noordzijde, van Koestraat tot Donkersteeg: Marendorp-Rijnzijde fol. 434v.-494.

Noordzijde, van Koestraat tot Herengracht: Marendorp-Rijnzijde fol. 573.

Zuidzijde, van Kalvermarkt tot Oostsingel (thans Havenkade): Waardbon fol. 480-492v., 493, 513-516v. en 535-539v.

Oude Singel

Van de Mare tot de Nieuwe Beestenmarkt: Nieuwmare fol. 98v.-103, 112v.-124v. en 140-144.

Van de Mare tot de Volmolengracht: Nieuwmare fol. 1-24v.

Van de Volmolengracht tot de Houtmarkt: Zijloord fol. 1-39v., 339v. en 340.

Oude Varkenmarkt

Oostzijde: Noord-Rapenburg fol. 152v.-159v.

Westzijde: Noord-Rapenburg fol. 203v.-211v.

Vroeger Zand geheten.

Oude Vest

Van de Koestraat tot de Volmolengracht: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 1-48.

Van de Volmolengracht tot de Mare: West-Marendorp-Landzijde fol. 582-595.

Van de Mare tot de Turfmarkt: Overmare-Landzijde fol. 638v.-657v.

Niet te verwarren met Oude Vest, Korte Vest of Dwars Rapenburg, thans Galgewater.

Vroeger ook: Oude Vestgracht.

Oude Vest, Korte Vest of Dwars Rapenburg, Korte Oude Vest

Noord-Rapenburg fol. 267-314v.

(Thans Galgewater)

Niet te verwarren met de huidige (en vroegere) Oude Vest.

Ook: Nedergeleyde Vestwal, Nedergelegde Walle.

Oude Volmolengracht

Westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 559.

Oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 49.

Thans Voldersgracht.

Overwulfde Donkere gracht

Van Houtstraat tot Rapenburg onderdoor het Begijnhof: zie Pieterskerkhof

Overwulfde Voldersgracht

Zie Langebrug.

Paardesteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 447-451v.

Thans Prinsessekade (de westzijde gesloopt). *Steech in, steeg uit* p. 86-87.

Pakhuisstraat

Westzijde, van het Levendaal tot de 3^e Gortestraat: Zuid-Rijnevest fol. 192 en 192v.

Westzijde, van de 3^e Gortestraat tot de 3^e Haverstraat: Zuid-Rijnevest fol. 206-207.

Westzijde, van de 3^e Haverstraat tot de 4^e Binnenvestgracht: Zuid-Rijnevest fol. 219v. en 220.

Oostzijde: Zuid-Rijnevest fol. 230v.-233.

Pancras Kerkgracht

Westzijde: Burgstreng fol. 56-68, 75-77.

Oostzijde: Kerkvierendeel fol. 258-272v.

Thans Hooglandse Kerkgracht.

Pancras Kerkhof

Noordwestzijde (tot 1905 ook wel Wintersteeg, thans deel van de Hooglandsekerkgracht): Burgstreng fol. 65v.-68, 75-77.

Oostzijde (thans deel van de Middelweg): Kerkvierendeel "aan de kerk: fol. 248v.-254.
Noordzijde (vroeger ook wel Kerksteeg, thans Moriaansteeg): Kerkvierendeel fol. 254v.-257v.
Zuidzijde (thans deel van de Nieuwstraat): Burgstreng fol. 95-96v. en 106-111.
Hier tegenover aan de kerk: Burgstreng fol. 104v.-105v.

Pancraskerksteeg, Korte

Marendorp-Rijnzijde fol. 528.
(Thans Hooglandse Kerksteeg)

Pancraskloksteeg (Sint-), Hooglandse Kerktorensteeg, Torensteeg of Luizenmarktsteeg

Burgstreng fol. 97.
Thans Beschuitsteeg.

Pancrassteeg, Sint

Kerkvierendeel fol. 199-202v.
(Vroeger Herensteeg); *Steech in, steeg uit* p. 38-39.
Ook wel Herenstraat.

Papegaaispoort

Hogewoerd fol. 241v. en 242.
Gang van de Hogewoerd naar het zuiden bewesten Kraaierstraat naar de Spilsteeg; Hogewoerd 105. De op het laatst 17 huizen tellende poort is ca. 1894 ontvolkt en in 1899 bij een slagerij getrokken.

Papengracht

A. van Breestraat tot Langebrug (ook wel Papenstraat): Vleeshuis fol. 227b v.-227dv., 228v.
B. van Langebrug tot Houtstraat (thans Papengracht) oostzijde: Over 't Hof fol. 424c-432v.;
Westzijde: Over 't Hof fol. 448-456.

Papenstraat

Vleeshuis fol. 227b v.-227d v., 228v.
(Vroeger een deel van de Papengracht)
Thans weer Papengracht.

Paradijssteeg of Hooglandse Kerksteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 81.
(Thans Korte Paradijssteeg en Grevenstraat). De Korte Paradijssteeg werd ook wel Pompesteeg en Rozemareintje genoemd; de Lange Paradijssteeg heette doorgaans Hooglandse Kerksteeg, maar ook wel Beatrijs Wermhoutsteghe en Rozemarijnsteeg. *Steech in, steeg uit* p. 89.

Paterstraat of Driehoepelsteeg

Noord-Rapenburg fol. 40-50.

Pelikaanstraat

zie Bakkersteeg
(Het gedeelte van de Haarlemmerstraat tot de Oude Vest heette ook destijds wel Pelikaanstraat of laatste Bakkersteeg)

Penshal

Wolhuis
Gang tussen Breestraat 101 en 103 tot Langebrug tussen 22 en 24.

Pesijnshofje, Jean

Zevenhuizen.
Gewoonlijk Jan Pesijnshofje genoemd.
Kloksteeg 21.

Pieter Gerritsz. (van der) Speckshofje

Zevenhuizen

Pieterskerkhof 42.

Pieter Loridanshofje

Noord-Rapenburg.

Oude Varkenmarkt 1.

Pieters Achtergracht, Sint

zie Achtergracht (St. Pieters)

Pietershof(je), (Sint-)

Zevenhuizen

Pieter Gerritsz. van der Speckshofje,

Pieterskerkhof 42.

Pieterskerkchoorsteeg: zie Korte resp. Lange Pieterskerkchoorsteeg

Pieterskerkgracht

Westzijde: Over 't Hof fol. 400v.-406.

Oostzijde: Over 't Hof fol. 370v.-374 en 377v.-380v.

(Vroeger ook wel Pieterskerkstraat geheten, dus het gehele stuk van Pieterskerkhof tot Langebrug)

Pieterskerkhof

Westzijde: Over 't Hof fol. 487v.-490a v.

Noordzijde: Over 't Hof fol. 491-495v.

Noordoostzijde: Over 't Hof fol. 357 en 357v.

Zuidzijde (omvat ook het deel van de Kloksteeg aan het kerkhof gelegen): Zevenhuizen fol. 158v., 174a.

Zuidoostzijde: Zevenhuizen fol. 175-176v.

Tegen de Pieterskerk aan, noordzijde: Over 't Hoff fol. 496-497v.

idem westzijde: Zevenhuizen fol. 182v.-184.

Het plein aan de westzijde heette ook wel Pieterskerkplein; de oostzijde: Rondom de Pieterskerk (1849), de noordelijke helft hiervan ook wel: "de Bogt van Guinée" (1850) of "de Bocht van Guinea" (1899).

Pieterskerkchoorsteeg

Zie Korte resp. Lange Pieterskerkchoorsteeg.

Pieterskerksteeg

Zie Korte resp. Lange Pieterskerkchoorsteeg.

Pieterskerkstraat

A. van Pieterskerkhof tot Diefsteeg (huidige Pieterskerkstraat).

Oostzijde: Over 't Hof fol. 358-362;

Westzijde: Over 't Hof fol. 397v.-400.

B. van Diefsteeg tot Langebrug.

(Thans en vroeger ook wel Pieterskerkgracht)

Oostzijde: Over 't Hof fol. 370v.-374 en 377v.-380v.

Westzijde: Over 't Hof fol. 400v.-406.

Pieterskloksteeg

Noordzijde: Over 't Hof fol. 483v.

Zuidzijde: Zevenhuizen fol. 155v.

Vroeger ook wel Pieterstorensteeg, thans (ook vroeger) Kloksteeg.

Pieterskooesteeg

Zie Korte resp. Lange Pieterskerkkooesteeg.

Pieterstorensteeg

Noordzijde: Over 't Hof fol. 483v.

Zuidzijde: Zevenhuizen fol. 155v.

Vroeger ook wel Pieterskloksteeg, thans (ook vroeger) Kloksteeg.

Pieter van Twist, 't Slop van

Noord-Rapenburg

Gang van het Noordeinde naar de Zandsteeg, tegenover de Oude Varkenmarkt, tussen Noordeinde 20 en 22.

Plaats van de Commanderij

Zevenhuizen fol. 99v.

19^e eeuw: Commandurijpoort.

Plaats voor/van 's Gravensteen

Noordzijde: Over 't Hof fol. 433-436v.

Oostzijde: Over 't Hof fol. 444 en 444v.

Zuidzijde: Over 't Hof fol. 446v.-447v.

Vroeger ook wel Plein voor 's Gravensteen, thans Gerecht.

Plaatsteeg

Wolhuis fol. 137v.-144v.

Stasijnsstege (1371), Matthijs Bronstiensteghe (1375), Geryt Bronsgensteghe (1439), Dirc de Lijndraeyersteghe (1470), Plaetsteghe (1526). *Steech in, steeg uit* p. 90 en 125. Afgesloten in 1835; grond afgestaan aan het kerkbestuur van de St. Petrusparochie 1902 I.S. 7 en 17 en V 3.

Plantage

Aangelegd in 1879 na afgraving van het Hogewoerdsbolwerk en sloop van de binnen Hogewoerdspoort.

Plantagelaan**Plantsoen**

Vroeger: Grootte Plantagie (1850)

Plein van de Beestenmarkt

Hogemors fol. 382v.-387 en 393v.-395.

Plein van 's Gravensteen

Noordzijde: Over 't Hof fol. 433-436v.

Oostzijde: Over 't Hof fol. 444 en 444v.

Zuidzijde: Over 't Hof fol. 446v.-447v.

Vroeger ook wel Plaats voor/van 's Gravensteen, thans Gerecht.

Pomp(en)poort

Noord-Rapenburg fol. 277-279.

Gang van het Galgewater naar het zuiden, Galgewater 7.

Poort de Kleine Wereld

Overmare-Landzijde fol. 455-459.

Poort van Goes

Hogewoerd fol. 254v.

Poort van de Melkmeisjes

West-Marendorp-Landzijde fol. 363v.-367.

Gang van de Koddesteeg naar het oosten.

Poort van Pharao's droom

Nicolaasgracht fol. 237-238v.

Gang van de Uiterstegracht naar het oosten, benoorden de Groenesteeg.

Potagepoort, Jan

Nieuwmares fol. 254-256.

Gang van de Binnenvestgracht naar het zuiden, bewesten de Korte Scheistraat; afgebroken.

Pottenbakkersgang

Waardbon fol. 503v.-508.

Vroeger: Pottenbakkerspoort; van Kijfgracht naar Minnebroersgracht.

Pottenbakkerspoort

Nicolaasgracht fol. 149 en 149v.

Gang van de Uiterstegracht naar het westen, benoorden de Groenensteeg.

Pottenbakkerspoort

Nicolaasgracht fol. 269-272.

Gang van de Uiterstegracht naar het oosten, bezuiden de Molenwerfsteeg.

Pottenbakkerspoort

Waardbon fol. 503v.-508.

Thans Pottenbakkersgang; van Kijfgracht naar Minnebroersgracht.

Pottenbakkerspoort

West-Nieuwland fol. 76v.-76a v.

Gang van de Koepoortsgracht naar het oosten bezuiden de Raamsteeg, tussen Doezastraat 8 en 10.

Prinsensteeg

Nieuwmare fol. 103v.

Vroeger ook wel Prinsenstraat, thans Marktsteeg.

Prinsenstraat

A. (de huidige Marktsteeg, vroeger ook wel Prinsensteeg geheten)

Nieuwmare fol. 103v.-106 (oostzijde) en 106v.-112 (westzijde)

B. (Verdwenen steegje benoorden Langegracht)

Zijloord fol. 216-222v.

Niet te verwarren met de huidige Prinsenstraat benoorden Herensingel.

Prinsessekade

Overmare-Rijnzijde fol. 447.

(Vroeger Paardesteeg, oostzijde)

Raamsteeg

1. van Doezastraat tot St. Jacobsgracht (Lange Raamsteeg): West-Nieuwland fol. 52-74.

2. van St. Jacobsgracht tot Garenmarkt (vroeger Middelste Raamsteeg, thans het oostelijke deel van de (Lange) Raamsteeg): Oost-Nieuwland fol. 501v.-515v.

3. Korte Raamsteeg: Oost-Nieuwland fol. 416v.-421v. en 422-423.

Steeg in, steeg uit p. 92-93.

Rapenburg

Oostzijde, van Breestrat tot Langebrug: Vleeshuis fol. 232a-232b v., 232e-233.

Oostzijde, van Langebrug tot Kloksteeg: Over 't Hof fol. 458-465v. en 475v.-483.

Noordoostzijde, van Nieuwsteeg tot Kloksteeg: Zevenhuizen fol. 73v., 76v., 82v.-84, 121-123, 129-138v., 152-155.

Westzijde, van Kolmakersteeg tot Nonnensteeg: Zuid-Rapenburg fol. 335v.-337, 348-350v.

Westzijde, van Nonnensteeg tot Noordeinde: Noord-Rapenburg fol. 126-142v.

Zuidzijde, van Vliet tot Nonnensteeg: Zuid-Rapenburg fol. 219v.-227, 335v.-337, 348-350v.

Zuidzijde, van Doezastraat tot Vliet: West-Nieuwland fol. 129.

Vroeger heette het deel ten zuidoosten van Nonnensteeg/Kloksteeg Steenschuur, dat van daar tot de Rijn liep.

Reineveststeeg: zie Rijnveststeeg

Rembrandtstraat

Noord-Rapenburg fol. 221v.-222d v., 223a en 223a v.

Vroeger een deel van de Vest.

Vestgracht, Gedamde Vestgracht of Gedamde Binnenvestgracht of Geamde Vestwal.

Roelandsteeg, Arend

Over 't Hoff fol. 389v.-390 en 393v.-394v.

Roggebroodspoort

Nicolaasgracht fol. 44v.-46v.

Vroeger ook genaamd "de Roggens", Middelstegracht 21 of 23.

Later: Roggebroodshof.

Rollantsteeg, Arent van

Over 't Hoff fol. 389v.-390 en 393v.-394v.

Thans Arend Roelandsteeg.

Rondom de Pieterskerk

Pieterskerkhof ten oosten van de kerk

a. het noordelijke deel; ook wel geheten "Bogt van Guinée (1850) of "Bocht van Guinea" (1899):

Over 't Hoff fol. 357 en 357v.

b. het zuidelijke deel: Zevenhuizen fol. 175-176v.

Rozengracht

Zie Marendorpse Achtergracht.

Rozenpoort

Nicolaasgracht fol. 165-167d v.

Gang van de Uiterstegracht naar het westen, nr. 46.

Ruime Consciëntiestraat

West-Nieuwland fol. 98v.-101.

Ook wel: Consciëntiestraat. Er treedt wel verwarring op met Kampersteeg (zie aldaar). De hele buurt werd vaak Het Eiland, een enkele keer Het Eiland van Canariën, genoemd. *Steech in, steeg uit* p. 52.

In 1850: Vestestraat.

Rundersteeg, Noord

Noordzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 528-530v.

Zuidzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 538v. en 539.

(Vroeger ook wel Achterste Rundersteeg). *Steech in, steeg uit* p. 94.

Rundersteeg, Zuid

West-Marendorp-Landzijde fol. 541-545.

Vroeger: Voorste Rundersteeg. *Steech in, steeg uit* p. 95.

Rijn

Zie: Boommarkt, Bloemmarkt, Aalmarkt, Botermarkt, Utrechtse Veer, Kort Galgewater, Apothekersdijk, Stille Rijn, Nieuwe Rijn, Havenkade.

Rijn kan dus bijna iedere kade langs de rivier zijn, al werden de oevers van Oude en Nieuwe Rijn gewoonlijk met deze of andere nadere aanduiding voorzien.

Rijneveststeeg of Molensteeg

Westzijde: Nieuwmare fol. 290-293.

Oostzijde: Nieuwmare fol. 304-309.

Ook Reineveststeeg en Drie Swarte Varkensteeg (1726); *Steech in, steeg uit* p. 91.

Rijnstraat

Alle delen Zuid-Rijnevest.

Tussen Utrechtseveer en Hogewoerd fol. 30v.-33.

Tussen Hogewoerd en Levendaal fol. 87v.-90.

Bezuiden Levendaal: Westzijde, van Levendaal tot Gortestraat fol. 118 en 118v.

Westzijde, van Gortestraat tot Haverstraat fol. 144-145v.

Westzijde, van Haverstraat tot Vierde Binnenvestgracht fol. 169-170v.

Oostzijde, van Gortestraat tot Levendaal fol. 183 en 183v.

Oostzijde, van Haverstraat tot Gortestraat fol. 198-199v.

Oostzijde, van Vierde Binnenvestgracht tot Haverstraat fol. 213v.-215.

Sacksteeg

Noord-Rapenburg fol. 68v.-78.

Vroeger zijsteegje van de Slopsteeg in de Achterste Doelsteeg, beide verdwenen.

Sacksteeg of Willem Daniël(sz.) Kloostersteeg.

West-Nieuwland fol. 157v.-166v.

Vroeger zijsteegje van de Vliet benoorden de Molensteeg.

Sacksteeg of Sloggen

Wolhuis fol. 145v.-148.

Vroeger zijsteegje van de Langebrug.

Sacksteeg, Achterste

Zijloord fol. 300-306.

Vroeger steegje bij de Bethlehemsteeg, benoorden Langegracht.

Salomonsteeg

Zevenhuizen fol. 60v.-63v.

Vroeger ook wel Salomonstraat. *Steech in, steeg uit* p. 96.

Salomonstraat

Zevenhuizen fol. 60v.-63v.

Thans Salomonsteeg.

Samuel de Zee's hofje

West-Nieuwland.

Doezastraat 16.

Sanderspoort

Oost-Nieuwland

Gang van de Geregracht naar het noordwesten; sinds 1870 Geregracht 43, later verdwenen.

Schagensteeg

1. Tussen Noord Rundersteeg en Van der Werfstraat, vroeger ook Kleine of Oude Beestenmarkt geheten: West-Marendorp-Landzijde fol. 531-538.

2. Tussen Van der Werfstraat en Haarlemmerstraat

Westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 556-558v.

Oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 63-64v.

Ook wel Ickersteegje, *Steech in, steeg uit* p. 97.

Schalckpoort

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 345v.-351v.

Poort aan de noordzijde van de Marendorpse Achtergracht tussen Lange Paradijssteeg en Lange Bouwelouwensteeg, later bekend als Joost Fransz. van der Lindenhofje of Remonstrantenpoort.

Schapenpoort

Nicolaasgracht fol. 93a-93b v.

Gang van de Middelsteegracht naar het oosten, bezuiden de Oude Rijn.

Schapensteeg

Overmare-Rijnzijde fol. 444 en 444v.

Steech in, steeg uit p. 98.

Scheepmakersteeg

Zevenhuizen fol. 114-117, 123v.-128v.

(Vroeger noordoostelijk deel Dwarsherensteeg en zuidwestelijk deel Commandeursteeg). Ook wel Tweede Commandeursteeg of Pissesteeg genoemd, *Steech in, steeg uit* p. 99.

Scheistraat

Zie Lange resp. Korte Scheistraat.

Schoolsteeg

Lange Schoolsteeg:

Oostzijde: Over 't Hof fol. 409v.-415.

Westzijde: Over 't Hof fol. 415v.-424v. *Steech in, steeg uit* p. 101.

Korte Schoolsteeg: Vleeshuis fol. 214-222a. Voorheen Lombardstege of Verckenstege, *Steech in, steeg uit* p. 100.

Schoolsteeg, Korte

Vleeshuis fol. 214-222a.

(Vroeger ook wel Varkensteeg of Lombardsteeg)

Niet te verwarren met de Korte Schoolsteeg, in het zuidelijke verlengde van de Schoolsteeg, thans Muskadelsteeg.

Serpentsteeg of St. Barbaraslop

Vleeshuis fol. 227-227b v., 228-228v.

Singelstraat

Westzijde: Noord-Rijnevest fol. 335-355.

Oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 356-376v.

Het gedeelte tussen Zuidsingel en Waardkerksteeg is verdwenen 1^e helft 19^e eeuw, het zuidelijke gedeelte 2^e helft 20^e eeuw en heette hiervoor Weverstraat.

Sint Aagtenstraat

Noordzijde: Hogemors fol. 355.

Zuidzijde: Hogemors fol. 365.

Sint Annahofje

Zuid-Rapenburg

Ook wel: Joostenpoort of Joost Hendrikshofje, Zegersteeg 14.

Sint Barbaraslop of Serpentsteeg

Vleeshuis fol. 227-227b v., 228-228v.

Sint Jacobsgracht

Westzijde: West-Nieuwland fol. 1-24v.

Oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 482-483, 491, 491v., 496v.-501 en 516-533v.

Het gedeelte tussen Steenschuur en Raamsteeg is in 1807 verdwenen als gevolg van de buskruitramp.

Sint Jacobshofje

West-Nieuwland

Ook wel: Crayenboshofje.

Doenzastraat 25.

Sint Jorissteeg

Hogewoerd fol. 329.

Sint Michielstraat en Klooster

Overmare-Landzijde fol. 555v.

Vroeger heette het geheel Michielstraat.

St. Pancraskloksteeg, Hooglandse Kerkstorensteeg, Torensteeg, Luizenmarktsteeg

Burgstreng fol. 97.

Thans Beschuitsteeg.

Sint Pancrassteeg

Kerkvierendeel fol. 199.

(Vroeger Herensteeg)

Sint Pieters Achtergracht

Zie Achtergracht (St. Pieters -)

Sint Ursulasteeg

Overmare-Landzijde fol. 464.

Vroeger ook wel Moriaansteeg geheten.

Simonshofje, Klein

Over 't Hoff.

Ook: Emerentia Banninghofje.

(Lange) Schoolsteeg 3.

Sionsteeg

Oostzijde: Overmare-Landzijde fol. 550-553v.

Westzijde: Overmare-Landzijde fol. 554-555, 566v.-568v.

(Vroeger Josefsteeg). *Steech in, steeg uit* p. 102-103.

Niet te verwarren met de (Nieuwe) Sionstraat in Noord-Rapenburg.

Sionstraat of Nieuwe Sionstraat

Noord-Rapenburg fol. 18v.

Niet te verwarren met de Sionsteeg in Overmare-Landzijde.

Slagerspoort

Oost-Nieuwland

Levendaal 59 (oud), gang naar het zuiden.

Sliggerspoort

Hogewoerd.

Gang van de Barbarasteeg naar het oosten, in 1870 Barbarasteeg 17, later verdwenen.

Ook wel Jacobspoort (1870).

Sliksteeg

Noord-Rapenburg fol. 167-186. Heette in 1591 Joris van Blijdesinnensteeg, Joris van Blijdensteeg (1659) en Stincsteeg (18e eeuw), *Steech in, steeg uit* p. 104.

't Slootgen Gods

Westzijde: Waardbon fol. 516v.-526v.

Oostzijde: Waardbon fol. 527-534a.

Thans Minnebroersgracht.

Slop

Noord-Rapenburg fol. 64v.-68 en 79v.-81v.

Ook: Slopsteeg.

Ligging: van de Achterste Doelsteeg naar het zuiden.

't Slopje

Noord-Rijnevest fol. 32-34v.

Thans Kerksteeg, tussen Vestestraat en Herengracht.

Slopsteeg

Marendorp Rijnzijde fol. 473 en 473v.

Van de Oude Rijn naar het noorden beoosten Hooglandse Kerksteeg.

Niet te verwarren met de Slopsteeg in de Achterste Doelsteeg.

't Slop van Pieter van Twist

Noord-Rapenburg

Gang van het Noordeinde naar de Zandsteeg, tegenover de Oude Varkenmarkt, tussen Noordeinde 20 en 22.

Smidsteeg

Zie Kruisstraat.

Hogemors fol. 460v.-462v. (oostzijde) en 525v. -526v. (westzijde).

Smitspoort

Havenbon fol. 370-371.

Gang van de Westhavenstraat naar het westen.

Sonneveltspoort, Joost van

Gasthuisvierendeel fol. 323-326.

Sonneveltsteeg

Zevenhuizen fol. 11v.-26.

Thans Zonneveldstraat.

Speck(s)hofje

Zevenhuizen.

Pieter Gerritsz. van der Speckhofje.

Pieterskerkhof 42.

Speelmanspoort

Zuid-Rapenburg

Gang van de Kaiserstraat naar het westen benoorden de Zegersteeg.

Kaiserstraat 23.

Speksteeg of Drievarkensteeg of Varkenpoort of Spekstraat.

Nieuwmare fol. 328v.-337.

(Benoorden Langegracht, verdwenen; niet te verwarren met de Speksteeg of Varkensteeg (thans Schoolsteeg en Korte Schoolsteeg) of met de Varkensteeg of Vrouwensteeg, thans Nieuwebrugsteeg of met de Eerste Tweelingstraat). *Steech in, steeg uit* p. 106.

Speksteeg of Eerste Tweelingstraat

Zijloord fol. 250v.-258.

Van de Langegracht naar het noorden, beoosten de Korte Zandstraat.

Spekstraatje

Nieuwmare fol. 328v.

Zie Speksteeg of Drievarkensteeg.

Spilsteeg

Hogewoerd fol. 463v.-469v. en 471-475. *Steech in, steeg uit* p. 108.

Spilsteeg, Korte

Zuid-Rijnevest fol. 45-53.

Vroegere naam (1849) voor Dwarsbolwerkstraat.

Sprongshofje, Cornelis

West-Nieuwland.

Ook wel: Heilige Geesthofje.

Doezastraat 1A

Spijkerboorsteeg

Overmare-Landzijde fol. 514-521v. *Steech in, steeg uit* p. 109.

Spijkmakerspoort

West-Marendorp-Landzijde fol. 383.

Gang van de Mirakelsteeg naar het westen.

Stadhuisplein

Wanthuis.

Tussen de vroegere Warmoesmarkt en Torensteeg.

Stads Klok- of Torensteeg

Wanthuis fol. 22v.-24.

Ook Torensteeg, Kloksteeg of Heksteeg.

Verdwenen met de Stadhuisbrand van 1929.

Stalstraat

Zuid-Rapenburg.

19^e-eeuwse steeg van de Achterste Doelensteeg naar het Paterstraatje, later opgegaan in het Doelenterrein.

Steenschuur

1. (Thans en vroeger Steenschuur)

Noordzijde, van Breestraat tot Langebrug: Wolhuis fol. 95-103v.

Noordzijde, van Langebrug tot Nieuwsteeg: Zevenhuizen fol. 38v.-44v.

Zuidzijde, van Hogewoerd tot Levendaal: Hogewoerd fol. 388-394.

Zuidzijde, van Garenmarkt tot St. Jacobsgracht: Oost-Nieuwland fol. 471-475, 479-480v.

Zuidzijde, van St. Jacobsgracht tot Doezastraat: West-Nieuwland fol. 25-31.

2. (Thans een deel van het Rapenburg)

Noordzijde, van Nieuwsteeg tot Kloksteeg: Zevenhuizen fol. 73v.-76v., 82v.-84, 121-123, 129-138v., 152-155.

Zuidzijde, van Doezastraat tot Vliet: West-Nieuwland fol. 129-143.

Zuidzijde, van Vliet tot Nonnensteeg: Zuid-Rapenburg fol. 219v., 227, 335v.-337, 348-350v.

Steenstraat

Oostzijde: Hogemors fol. 353-354v. en 378v.-382.

Westzijde, van de Eerste Binnenvestgracht tot de Morsstraat: Hogemors fol. 412-419v. en 430-436v.

Westzijde, van de Morsstraat tot de Rijn (thans een deel van het Kort Galgewater): Hogemors fol. 449-452.

Sterrewacht

Zuid-Rapenburg.

Aangelegd na 1860.

Stienstraat

Zie Steenstraat.

Stille Mare

Overmare-Rijnzijde fol. 393v.-395v.

(Vroeger Korte Mare)

Stille Rijn

Overmare-Rijnzijde fol. 396-399v., 402-406, 408v.-409v.

Vroeger ook wel Rijn geheten.

Stincksteeg

Over 't Hoff fol. 389v.-390 en 393v.-394v.

Thans Arend Roelandsteeg.

Niet te verwarren met de Stinksteeg of Jodenkerksteeg, thans Korevaarstraat.

Stinksteeg of Jodenkerksteeg

Hogewoerd fol. 399v.-411v.

Thans Korevaarstraat van Steenschuur tot Levendaal.

Stommesteeg

Overmare-Landzijde fol. 615v.-621v.

Vroeger steegje tussen Caeciliastraat en Oude Vest.

Swanepoort

Nicolaasgracht fol. 184-187.

Gang van de Uiterstegracht naar het westen, benoorden de Nieuwe Rijn.

Swansoorde

Burgstreng fol. 1-9.

Nieuwe Rijn van Hartesteeg tot Hooigracht.

Swietenstraat of Vellesteeg

West-Nieuwland fol. 33v.-46v.

Verdwenen met de ramp van 1807.

Sijtgracht

Oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 361.

Westzijde: Oost-Nieuwland fol. 389.

Thans Korevaarstraat tussen Levendaal en Hoefstraat.

Tevelingshofje of Tevelshofje

Zuid-Rijnevest.

Vierde Binnenvestgracht 7.

Timmermanspoort

Zijloord fol. 291.

Torensteeg

1. ten noordwesten van het Stadhuis: Wanthuis fol. 4 en 4v.

2. ten zuidoosten van het Stadhuis ook wel Kloksteeg of Heksteeg geheten: Wanthuis fol. 22v.-24.

Niet te verwarren met de Torensteeg of Hooglandse Kerktorensteeg, thans Beschuitsteeg.

Steech in, steeg uit p. 110.

Torensteeg, Hooglandse Kerktorensteeg of Luizenmarktsteeg of St. Pancraskloksteeg

Burgstreng fol. 97.

(Thans Beschuitsteeg)

Niet te verwarren met de Torensteeg of Heksteeg bij het Stadhuis.

Torensteeg (1849)

Thans Kloksteeg, van Rapenburg tot Nieuwsteeg.

Trijn Jacobsdochterhof

Noord-Rijnevest.

Cathrijn Jacobsdochterhofje, sinds 1939 Kaarsenmakerstraat 2.

Tuinmanspoort

West-Nieuwland.

Gang, Doezastraat 33.

Turfmarkt

Overmare-Landzijde fol. 658-663v.

Tweede Tweelingstraat

Zijloord fol. 261-269.

In de 17^e eeuw ook wel: Laatste Tweelingstraatje.

Tweelingstraat

Zie Eerste resp. Tweede Tweelingstraat.

Twist, 't Slop van Pieter van

Noord-Rapenburg.

Gang van het Noordeinde naar de Zandsteeg, tegenover de Oude Varkenmarkt, tussen Noordeinde 20 en 22.

Uiterste gracht

Westzijde: Nicolaasgracht fol. 108, 108v., 109v.-193v.

Oostzijde: Nicolaasgracht fol. 194-227, 233-282v., 283v.-290.

Ursulasteeg, Sint

Overmare-Landzijde fol. 464-470.

Vroeger ook wel Moriaansteeg geheten. Vroeger Calslaghensteghe, *Steech in, steeg uit* p. 111.

Utrechtseveer

A. Zuid-Rijnevest fol. 2-17v.

Vroeger ook wel Nieuwe Rijn geheten of Rijn.
B. Zuid-Rijnevest fol. 18 en 18v.
Thans: Veerstraat.

Valkenburgspoort

Nicolaasgracht fol. 260v.-262.
Gang van de Uiterstegracht naar het oosten, benoorden de Groenesteeg.

Valkensteeg, Molenwerfsteeg of Molensteeg

Noord-Rapenburg fol. 242-249a.
Vroeger ook wel: Molenwerff. Ook Joris van Blijdensinnensteeg en Veststeeg, *Steech in, steeg uit* p. 112.

Varkenmarkt, Oude

Oostzijde: Noord-Rapenburg fol. 152v.
Westzijde: Noord-Rapenburg fol. 204.
Vroeger Zand geheten of Varkenmarkt (1870).

Varkensteeg, Lombardsteeg of Korte Schoolsteeg

Vleeshuis fol. 214-222a.
Niet te verwarren met de Varkensteeg of Vrouwensteeg, thans Nieuwebrugsteeg, of met de Drievarkensteeg of Speksteeg.

Varkensteeg of Vrouwensteeg

Hogewoerd fol. 258v.-270.
(thans Nieuwebrugsteeg, van Hogewoerd tot Levendaal); Niet te verwarren met de Varkensteeg, Lombardsteeg of Korte Schoolsteeg, of met de Drievarkensteeg of Speksteeg

Veerstraat

westzijde Zuid-Rijnevest fol. 18 en 18v.
vroeger: Binnenvestgracht, sinds de demping in 1876 Utrechtse Veer

Vegterspoort

Noord-Rapenburg fol. 295v.-308
gang van het Galgewater naar het zuiden

Velde(n)straat

Oost-Nieuwland fol. 483v.-490v.
verdwenen ten gevolge van de buskruitramp van 1807

Vellesteeg of Swietenstraat

West-Nieuwland fol. 33v.
verdwenen met de ramp van 1807

Ververstraat

zuidzijde van Oude Herengracht tot Westhavenstraat: Havenbon fol. 355-359v.
zuidzijde van Westhavenstraat tot Oosthavenstraat: Havenbon fol. 390-395.
zuidzijde van Oosthavenstraat tot Zijlstraat: Havenbon fol. 417-426.
noordzijde: Havenbon fol. 441v.-448, 449v.-461, 461a en 461a v.

Vest

bezuiden Catharinaveststeeg: Zuid-Rapenburg fol. 435v.
van Achterste Doelsteeg tot Catharinaveststeeg: Noord-Rapenburg fol. 85v.
van Noordeinde tot Groenhazengracht (thans Rembrandtstraat): Noord-Rapenburg fol. 221v.

Veststeeg of Hazewindsteeg

Overmare-Landzijde fol. 629v.

N.B. Ook andere straten, die naar de vestwal leiden, kunnen voorkomen onder de naam Vestesteeg: 3e Groenesteeg, Valkensteeg, Koestraat, Kraaiierstraat. Niet te verwarren met de nog bestaande Vestestraat

Vestestraat

westzijde, van Oude Rijn tot Groenesteeg: Nicolaasgracht fol. 292-323v.

westzijde, van Groenesteeg tot Nieuwe Rijn: Nicolaasgracht fol. 1-18.

oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 4-17v., 23-31v. en 35-44v.

niet te verwarren met Vestesteeg, een naam waaronder een aantal stegen kan voorkomen.

vroeger: Veststraat

Vestestraat

West-Nieuwland fol. 98v.-101

vroegere naam (1850) voor: (Ruime) Consciëntiestraat

Vestestraat, Korte -

Marendorp-Rijnzijde fol. 570

thans Koestraat bezuiden Haarlemmerstraat

Vestgracht

Noord-Rapenburg fol. 221v.-222d v., 223a en 223a v.

ook: Gedamde Vestgracht of Gedamde Vestwal of Gedamde Binnenvestgracht, thans Rembrandtstraat

Vestwal

thans: Jan van Houtkade

Vestwal, Gedamde-

Noord-Rapenburg fol. 221v.-222d v., 223a en 223a v.

ook: (gedamde) Vestgracht of Gedamde Binnenvestgracht, thans Rembrandtstraat

Veugelstraatje (= Vogelstraatje) of Werkstraatje

Zijloord fol. 224v.

vroeger straatje benoorden Langegracht.

Violenpoort

West-Nieuwland

of: Fiolenpoort (1849)

gang van de Molensteeg naar het noorden: Molensteeg 17, thans verdwenen.

Visbrug of Hoogstraat

Burgstreng fol. 35

Vischpoort of Klootpoort

Hogewoerd fol. 277v.-282v.

Koenesteeg 14 (1870)

Vismarkt

Wanthuis fol. 9-13v.

van Maarsmansteeg tot Stadhuispoortje.

Een deel van de huidige Vismarkt heette vroeger Warmoesmarkt (Wanthuis fol. 14); het geheel ook wel: Rijn

Vispoort

Gasthuisvierendeel fol. 333-339

(aan de Aalmarkt)

Niet met naam "Vispoort" genoemd, maar het is de laatste poort tussen Waag en Maarsmansteeg

Vleere(n)steeg

Gansoorde fol. 395-405. *Steech in, steeg uit* p. 122-123.

Vliet

westzijde: Zuid-Rapenburg fol. 190v.-219.

oostzijde: West-Nieuwland fol. 143v.-150, 155-157, 166a-178, 195-197v., 206-207.

Vogelsteeg

Zijloord fol. 224v.-234

19e-eeuwse naam voor Vogelstraatje of Werkstraatje, van de Langegracht naar het noorden, bewesten de Korte Zandstraat.

Vogelstraatje of Werkstraatje

Zijloord fol. 224v.-234

Vroeger straatje benoorden Langegracht, in de 19e eeuw ook wel Vogelsteeg.

Voldersgracht

1. Overwulfde Voldersgracht of Langebrug, zie Langebrug

2. vroeger (Oude) Volmolengracht;

westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 559-581v.

oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 49

19e eeuw: Gedempte Volmolengracht, thans Vollersgracht

Vollebregtshof of Vollebregtspoort

Zuid-Rapenburg

hof of poort aan de oostzijde van de 5e Binnenvestgracht benoorden de Kolmakerssteeg; 5e Binnenvestgracht 3

Volmolengracht

1. Oude Volmolengracht, later Gedempte Volmolengracht, Gedempte Vollersgracht, nog later Voldersgracht, thans Vollersgracht;

westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 559-581v.

oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 49-62

2. vroeger Nieuwe Volmolengracht;

westzijde: Nieuwmare fol. 25-33v.

oostzijde: Zijloord fol. 192v.-204

ook wel Voldersgracht (1792)

Volmolensteeg

westzijde: West-Marendorp-Landzijde fol. 581v.

oostzijde: Oost-Marendorp-Landzijde fol. 48v.

vroegere naam, ook wel: Nieuwe Volmolensteeg, Donkere gracht (19e eeuw); het smalle noordelijkste deel van de Volmolengracht, thans Vollersgracht.

Voorste Doel(en)steeg

Noord-Rapenburg fol. 111v.-118

(thans Doelensteeg)

Voorste Rundersteeg

West-Marendorp-Landzijde fol. 541

thans en vroeger ook wel Zuid Rundersteeg geheten

Voorste Zandstraat

Zijloord fol. 154-158v. (oostzijde) en 159-171 (westzijde)

thans Lange Zandstraat

Vrouwenkamp of Kamp

zuidzijde: Overmare-Landzijde fol. 538v.-541, 549, 549v., 569-586.

noordzijde: Overmare-Landzijde fol. 586v.-591v., 596-606v., 614-615v., 622, 622v., 626v.-629, 631v.-633v.

(thans Caeciliastraat)

het gedeelte bewesten Sint Ursulasteeg heette vroeger wel Nieuwe Vrouwe(n)camp

Vrouwenkerkhof

westzijde: Overmare-Landzijde fol. 480-481, 485v.-487, 495

oostzijde: Overmare-Landzijde fol. 498-500v.

noordzijde: Overmare-Landzijde fol. 495v.-497v.

N.B. Vrouwenkerkhof westzijde heet thans Vrouwenkerksteeg tegen de Vrouwenkerk aan: Overmare-Landzijde fol. 501-502v.

Vrouwenkerkkoorstraat

Overmare-Landzijde fol. 525-532

vroeger Vrouwenkoorsteeg

Vrouwenkerksteeg

A. tussen Caeciliastraat en Vrouwenkerkhof, vroeger ook wel Dolhuissteeg

oostzijde: Overmare-Landzijde fol. 541v.-545

westzijde: Overmare-Landzijde fol. 546-548v.

B. tussen Vrouwenkerkhof en Haarlemmerstraat, vroeger Vrouwenkerkhof (westzijde) geheten: Overmare-Landzijde fol. 480

Steech in, steeg uit p. 113.

Vrouwenkoorsteeg

Overmare-Landzijde fol. 525

thans Vrouwenkerkkoorstraat

Vrouwensteeg

1. (vroeger Lange Vrouwensteeg)

Gasthuisvierendeel fol. 313-315v. *Steech in, steeg uit* p. 115: Gheryt Alewijnsz.stege en Pieter Heermansteeg (ca. 1445).

2. (vroeger Korte Vrouwensteeg)

Overmare-Rijnzijde fol. 410-415. *Steech in, steeg uit* p. 114.

Niet te verwarren met de Vrouwensteeg of Varkensteeg, thans Nieuwebrugsteeg

Vrouwensteeg of Varkensteeg

Hogewoerd fol. 258v.-270.

(thans Nieuwebrugsteeg)

van Hogewoerd tot Levendaal

Niet te verwarren met de Vrouwensteeg bij de Haarlemmerstraat

Vrouw Juttensteeg, Juffer Juttensteeg of Lombardsteeg

Oost-Marendorp-Landzijde fol. 149

(thans Lombardsteeg)

Vijff Sinnesteeg

Oost-Nieuwland fol. 344v.-351

gang van het Levendaal naar het zuiden, later Daalderspoort, Levendaal 41.

Vijfmatenmeel(s)poort

Oost-Nieuwland fol. 397v.-400

slop van de Zijdgracht naar het westen; vroeger (1870) Zijdgracht 15, later tussen Korevaarstraat 29 en 31; thans

verdwenen.

Waagpoort

Gasthuisvierendeel fol. 327v.-330v.
gang naast de Waag aan de Aalmarkt

Waardgracht

westzijde: Noord-Rijnevest fol. 251-286v.
oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 288-333

Waardkerkplein

zuidzijde: Noord-Rijnevest fol. 102v.
noordzijde: Noord-Rijnevest fol. 106
(vroeger Kerkplein)

Waardkerksteeg

Noord-Rijnevest fol. 233-236v.
tussen Oranjestraat en Looierstraat, thans deel van de Oosterkerkstraat. *Steech in, steeg uit* p. 116.

Waardstraat

Waardbon fol. 472-479
thans Kalvermarkt
niet te verwarren met de huidige Waardstraat bij de Zijlsingel.

Wafelpoort

Hogewoerd fol. 440v.-442
Levendaal 70, gang van het Levendaal naar het noorden tussen Koenesteeg en Nieuwebrugsteeg.

Warmoesmarkt

Wanhuis fol. 14-21v.
thans Stadhuisplein en Vismarkt; vroeger: van Korenburgsteeg tot het Stadhuispoortje

Watersteeg

Hogewoerd fol. 218-219v. *Steech in, steeg uit* p. 117.

Watersteeg, Tweede

Hogewoerd fol. 225
ook wel Watersteeg(je),
gang tussen Hogewoerd 42 en 44 naar de Nieuwe Rijn; thans afgesloten.

Watersteeg, Derde

Hogewoerd fol. 231v.
ook wel Watersteegje, steeg tussen Hogewoerd 64 en 66 naar de Nieuwe Rijn, thans het noordelijkste deel van de Nieuwebrugsteeg.

Watersteegje

- a. Hogewoerd fol. 225; gang van de Hogewoerd naar de Nieuwe Rijn tussen de percelen Hogewoerd 42 en 44, ook Tweede Watersteeg (1849), thans afgesloten.
- b. Hogewoerd fol. 231v.; steeg tussen Hogewoerd 64 en 66, Derde Watersteeg, thans het noordelijkste deel van de Nieuwebrugsteeg.

Weddesteeg

Noord-Rapenburg fol. 223 en 224-230. *Steech in, steeg uit* p. 118.

Van der Werfstraat

zie Achtergracht (Marendorpse -)

Werkstraatje of Vogelstraatje

Zijloord fol. 224v.-234

vroeger straatje benoorden Langegracht, in de 19e eeuw ook wel Vogelsteeg.

Weselspoort

West-Nieuwland fol. 150v.-154v.

gang van de Vliet naar het oosten, ook wel: Wezelsche poort (1849)

Wesselspoort

Hogewoerd fol. 426-428

gang van het Levendaal naar het noorden beoosten Krauwelsteeg, in de buurt van het latere nr. 56.

Westdwarsgracht

oostzijde: Nieuwmare fol. 144v.-152v.

westzijde: Hogemors fol. 395v.-406

thans Nieuwe Beestenmarkt, in de 19e eeuw IJzere(n)gracht

Westhavenstraat

westzijde: Havenbon fol. 360-375v.

oostzijde: Havenbon fol. 379v.-389v.

Westvoldersteeg of Westvolmolensteeg, Westvollersteeg

Nieuwmare fol. 342v.-352

vroeger steegje benoorden Langegracht tussen Spekstraatje en Oostvollersteeg. *Steech in, steeg uit* p. 106.

Westvolmolensteeg of Westvoldersteeg, Westvollersteeg

Nieuwmare fol. 342v.-352

vroeger steegje benoorden Langegracht tussen Spekstraatje en Oostvollersteeg.

Weverstraat

westzijde: Noord-Rijnevest fol. 346v.-355

oostzijde: Noord-Rijnevest fol. 356-?

het zuidelijke gedeelte van de (vroegere) Singelstraat

Wezelsche poort

West-Nieuwland fol. 150v.-154v.

vroeger: Weselspoort, gang van de Vliet naar het oosten, tussen Vliet 8 en 10.

Wielmakerssteeg (1820, 1850)

van Hogewoerd tot Spilsteeg: Hogewoerd fol. 244v.-252

van Levendaal tot Spilsteeg: Hogewoerd fol. 470 en 470v.

thans: Wielmakersteeg. *Steech in, steeg uit* p. 119: vroeger Martijn Claissoensstege en Wackerboutsstege.

Wielmakersteeg

van Hogewoerd tot Spilsteeg: Hogewoerd fol. 244v.-252

van Levendaal tot Spilsteeg: Hogewoerd fol. 470 en 470v.

Willem Daniël(sz.) Kloostersteeg of Sacksteeg

West-Nieuwland fol. 157v.-166v.

vroeger zijsteegje van de Vliet benoorden de Molensteeg

Willem Frederiks poort

West-Nieuwland

19e-eeuwse gang in de hoek van de Kampersteeg

Willemspoort

Oost-Nieuwland

gang van de Geregracht naar het noordwesten; sinds 1870 Geregracht 49, later verdwenen.

Winter, Gang van Jan de -

Zijloord fol. 147-150

Ook genaamd Winterswijck; gang van de Langegracht naar het zuiden beoosten de Voorste Zandstraat

Winterse gang

Zijloord fol. 115-119v.

gang van de Baatstraat naar het noorden

Wintersteeg

Burgstreng fol. 65v.-68, 75-77.

vroeger: Pancras Kerkhof noordwestzijde, sinds 1905 Hooglandse Kerkgracht van nr. 31 tot de Nieuwstraat. Ook Kerksteeg en Windsteeg, *Steech in, steeg uit* p. 120.

Winterswijck

Zijloord fol. 147-150

ook genaamd Gang van Jan de Winter

gang van de Langegracht naar het zuiden beoosten de Voorste Zandstraat.

Witmakersgang

Zijloord fol. 285a-285bb

gang van de Langegracht naar het noorden beoosten de Oostdwarsgracht

Wolpoort

Oost-Nieuwland fol. 365-367v. en 368v.

later Zijdgracht 20

Wolsteeg

Wolhuis fol. 162v.-165v. *Steech in, steeg uit* p. 121: Jan Bettensoensstege, Weverstege.

Wijerspoort

West-Nieuwland

slop van de Molensteeg naar het noorden bij de Vliet; Molensteeg 29.

Wijkstraatje

Nieuwmare fol. 236, 237-239v.

vroeger straatje benoorden Lammermarkt

Wijnpoort

Hogewoerd fol. 290v.

gang van de Koenesteeg naar het westen, bij het Levendaal, later opgegaan in perceel Koenesteeg 7. (1849).

IJzere(n)gracht

oostzijde: Nieuwmaren fol. 144v.-152v.

westzijde: Hogemors fol. 395v.-406

19e-eeuwse naam voor Nieuwe Beestenmarkt, eertijds Westdwarsgracht

Zakkensteeg

Oost-Nieuwland

ook wel: Loonenpoort of Loenenpoort; gang van de Zijdgracht naar het oosten tegenover de Hoefstraat, vroeger

tussen Zijdgracht 36 en 38, thans verdwenen. *Steech in, steeg uit* p. 122.

Zaksteeg

West-Marendorp-Landzijde fol. 578v.-581
steeg van de Voldersgracht naar het westen, bezuiden de Oude Vest
zie ook: Sacksteeg

Zaksteeg

zie Sacksteeg.
N.B. Er waren 4 stegen van die naam, te weten in de bonnen: Wolhuis, Noord-Rapenburg, West-Nieuwland en Zijllood. Zie ook *Steech in, steeg uit* p. 125.

Zand

oostzijde: Noord-Rapenburg fol. 152v.
westzijde: Noord-Rapenburg fol. 204.
thans Oude Varkenmarkt

Zandsteeg

Noord-Rapenburg
steeg van het Galgewater naar het zuiden, tussen Valkensteeg en Weddesteeg, thans verdwenen; met uitgang tussen Noordeinde 12 en 14.

Zandstraat

zie Voorste (of Lange) resp. Achterste Zandstraat

Zeepziederspoort

Noord-Rapenburg
gang van het Kort Rapenburg naar het westen, thans verdwenen.

Zee's hofje, Samuel de -

West-Nieuwland
Doezastraat 16

Zegersteeg

Zuid-Rapenburg fol. 294v.-307. *Steech in, steeg uit* p. 124.

Zonneveldspoort, Joost van -

Gasthuisvierendeel fol. 323-326
gang tussen Aalmarkt 17 en 18

Zonneveldstraat

Zevenhuizen fol. 11v.-26.
vroeger Sonneveltsteeg. Ook Geryt Andriesz. stege, zie *Steech in, steeg uit* p. 125.

Zuid Rundersteeg

West-Marendorp-Landzijde fol. 541-545
vroeger ook wel Voorste Rundersteeg geheten

Zuidsingel

noordzijde: Waardbon fol. 548v.-580.
zuidzijde, van Herengracht tot Langestraat: Noord-Rijnevest fol. 112-115.
zuidzijde, van Langestraat tot Oranjegracht: Noord-Rijnevest fol. 172-175.
zuidzijde, van Oranjegracht tot Waardgracht: Noord-Rijnevest fol. 247v.-250.
zuidzijde, van Waardgracht tot Binnenvestgracht: Noord-Rijnevest fol. 333v.-334v., 377, 377v.

Zwanenburghof

Oost-Nieuwland fol. 322-326v.

ook: Zwanenburgstraat of Swanenburgstraatje; gang tussen Levendaal 69 en 71 (oud) naar het zuiden

Zwanenburgstraat

Oost-Nieuwland fol. 322-326v.

gang van het Levendaal naar het zuiden bewesten de Geregracht, tussen Levendaal 69 en 71 (oud)

ook: Swanenburgstraatje of Zwanenburghof

Zwijnhoornsteeg

Noord-Rapenburg fol. 187v.-200v.

vroeger ook Zwijnsteeg of Swijnhoorn, thans verdwenen, van de Groenhazengracht naar het noorden tussen Sliksteeg en Sant, tussen Groenhazengracht 19 en 21. Ook Zwijnsteeg, Swijnstraet en Florensteeg, zie *Steech in, steeg uit* p. 125.

Zwijnshoornpoort

Noord-Rapenburg

slop van de Groenhazengracht (9+11)

naar het noorden tussen Oude Varkenmarkt en Zwijn(s)hoornsteeg

Zwijnsteeg

Noord-Rapenburg fol. 187v.-200v.

vroeger ook Swijnhoorn en later meestal Zwijnhoornsteeg, thans verdwenen.

Zijdgracht

oostzijde: Oost-Nieuwland fol. 361-364v., 368, 369, 369v., 374v.-375v., 377-388v.

westzijde: Oost-Nieuwland fol. 389-390v., 392b v.-394, 396-397, 400v.-403v.

thans Korevaarstraat tussen Levendaal en Hoefstraat

Zijlstraat

westzijde: Havenbon fol. 426v.-429 en 440v.-441.

oostzijde: Havenbon fol. 433-440.

(vroeger Looierstraat)